

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Pețit**, Consilier la Înalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom** Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

Sesizarea d-lui Ministru al Justiției în chestiunea mult desbătută a naționalității basarabenilor, de Prof. C. Sipsom,

Transformarea amenzilor în închisoare, de N. Jac Constantinescu, Președintele Camerei de punere sub acuzare din București.

JURISPRUDENȚE:

Înalta Curte de Casație și Justiție S. Unite: *Maria C. Brăescu cu Casa Pensiilor*. (Legea Pensiilor din 1872 nu este contrară art. 17 și 19 din vechea Constituție);

— Idem s. I: *Ministerul de finanțe cu Maria Gabrilescu*. (Hotărârile penale, rămase definitive, au efect *erga omnes* în privința faptelor materiale constatate);

— Curtea de apel Buc. s. II și Trib. Ilfov s. II com.: *Banca Intreprinderilor Comerciale cu Soc. Forajul*. (Deosebirea între delegație perfectă și imperfectă are importanță la noviația prin schimbare de debitori. Actul intervenit, nu are nevoie de notificare, nefiind vorba de cesiune. Dovada noviației se poate face prin orice mijloc de probă);

— Curtea de apel Buc. s. IV: *Statul Român cu United Manufactura și Textile Ernest Kick*. (Particularul creditor poate urmări veniturile stabilimentului public debitor, fie el chiar Statul, în urma refuzului acestuia de a înscrie creanța sa în bugetul anului următor exigibilității. Nu poate urmări însăși bunurile producătoare de venituri, chiar dacă aparțin domeniului privat al Statului);

— Trib. Ilfov s. I c. civ.: *Soc. anonimă Capșa cu S. Binder*. (Apelul în contestație la executarea unei hotărâri de validare de poprire, făcută conf. art. 735 pr. civ., este de competența secțiunii de Notariat, cu Notă de avocatul M. Lemeș).

Sesizarea d-lui Ministru al Justiției în chestiunea mult desbătută a naționalității basarabenilor

Domnule Ministru

Încă dela așezarea d-voastră la departamentul Justiției — unul din cele mai importante din Stat — am avut încrederea că dreptatea și moralitatea juridică vor fi aplicate și apărate fără nici o considerație pentru contingente și pentru interesele particulare, oricari ar fi ele.

Caracterul și independența d-voastră înțeleaptă, cărora am adus întotdeauna omagiu, mă autoriză și mă îndeamnă, de a supune înaltei d-voastre aprecieri, o situație de denegare de dreptate — vătămătoare de drepturi și atingătoare a prestigiului și a intereselor Statului nostru — creată în acest Stat prin greșeli și complicități nepermise.

Aceste abateri dela justiție, lovesc drepturi dobândite în virtutea tratatelor și a legilor interne în mod incontestabil de un resortisant român, și mai ales, ceea ce importă în mod esențial — ating prestigiul, demnitatea și interesele țării — fără altă justificare posibilă decât interesele materiale imorale, ale unor speculatori.

Iată, în câteva cuvinte, situațiunea juridică și morală asupra căreia îmi permit a atrage înalta d-voastră atențiune: D-l Mayer Wildermann, doctor în chimie, fost însăcinat a ține curs la Universitatea din Oxford, este născut la 23 Ianuarie 1863, la Chilia Nouă (Basarabia) — atunci provincie română —, din părinți domiciliați acolo în momentul nasterii sale. În consecință, el a cerut Statului Român, încă de la 1923, ca să i se recunoască calitatea de cetățean român dobândită lui „de drept și fără nici o formalitate” prin art. 56 al. 6 a legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 24 Februarie 1924 care se exprimă astfel: „Sunt și rămân cetățeni români, fără a fi obligați să îndeplinească vre-o formalitate, locuitorii sus-menționați cari nu vor fi optat — până la data promulgării prezentei legi, pentru o altă naționalitate: § 1, 2, 3, 4, 5, 6... Persoanele care,

la data unirei, *deși nedomiciliate* în vre-o comună din Bucovina, Basarabia, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, sunt totuși născute în acea comună din părinți acolo domiciliați", dispoziție repetată în alin. 4 al art. 2 al regulamentului acelei legi.

Această dispoziție legală și acest regulament, nefiind decât dictarea și reproducerea tratatelor internaționale din 1919 și 1920, convenite de Statul român, și anume a art. 6 din tratatul minorității din 9 Decembrie 1919, precum și a art. 6 din tratatul Basarabiei din 28 Octombrie 1920, în care se spune textual: „România recunoaște ca resortisanți români *de plin drept și fără nici o formalitate*, pe resortisanții vechiului imperiu al Rusiei, care sunt născuți pe teritoriul Basarabiei, vizat de art. 1, din părinți domiciliați acolo, chiar dacă la data punerii în vigoare a prezentului tratat n'ar fi ei înșiși domiciliați acolo”.

Aceasta fiind starea legală nediscuțată, d-rul Wildermann nu avea decât să se adreseze autorității din Statul român care avea căderea de a-i da *certificarea* calității sale de cetățean român dobândită de drept, justificând în fața sa îndeplinirea condițiilor cerute de lege.

Care era acea autoritate la 1923? Legea dela 1924; prin art. 70, anunță facerea unui regulament de aplicare, care s'a făcut la 17 Aprilie 1924 și în acest regulament se spune (Art. 59): Nici o altă autoritate administrativă sau de poliție, nu e în drept de a libera acte sau certificate de naționalitate, *afară de Ministerul de Interne*, în cazurile expres prevăzute la art. 61 din acest regulament. Art. 61 din regulament spune: „Persoanele prevăzute în alin. 4 și 5 ale art. 2 din regulament, care *n'au domiciliu în țară*, vor putea cere constatarea naționalității lor făcând cereri la Ministerul de Interne și anexând toate actele probatoare ale condițiilor cerute de lege.

Ministrul, constatând că cererea e întemeiată, va libera un certificat de naționalitate reclamantului”.

În virtutea acestor dispoziții categorice, Wildermann face la 1923 cererea sa Ministerului de Interne, indicat ca singurul competent în cazul său, pentru ca să i se elibereze certificatul de naționalitate română, depunând toate actele și documentele originale, cari dovedeau conformarea sa cerințelor legale.

Această situațiune juridică a fost examinată cu deosebită atențiune de Ministerul de Interne, care a cercetat toate actele, a făcut și ordonat investigații personale, prin anchete, trimiteri de comisii formate de inspectori administrativi la Chilia Nouă și Ismail, ale căror rapoarte conchideau toate, la recunoașterea drepturilor lui Wildermann; mai mult încă, cererea aceasta și judecarea ei de instanța administrativă superioară, a devenit contencioasă, prin împotrivirea directă și hotărâta a unui contradictoriu nelegitim, dar foarte puternic. Hugo Stinnes, reprezentat prin avocatul V. Atanasovici, pretindea a avea dreptul să se împotrivească la eliberarea acestui certificat, pe singura considerațiune că, având cu Wilderman la Trib. Arbitral Mixt din Paris un proces, prin care acesta din urmă îi reclama o sumă de vre-o 250 milioane de franci, ca despăgubire pentru spoliatiunea comisă în contra lui de Hugo Stinnes, care-l deposedase cu fraudă și cu violență, de o fabrică ce acesta posedea înainte de război în Germania, invocă, ca interes de a se împo-

trivi la liberarea certificatului lui Wildermann, dorința sa ca acest proces să nu fie judecat de Trib. Arbitral (care devenea incompetent prin nerecunoașterea calității de român lui Wildermann), ci de tribunalele germane, a căror competență era exclusă prin tratat.

Oricât de anormală și de imorală era această pretenție a lui Stinnes, ea a fost examinată în ce privește cauzele de împotrivire la recunoașterea calității de cetățean român a lui Wildermann, de către Ministerul de Interne, doritor înainte de toate, de a face lumină complectă în această chestiune. Din nou, pe baza pretențiilor și actelor depuse de Stinnes, s'a cercetat și debătut, de data asta în mod *contencios și contradictor* de către Ministerul de Interne, care după o definitivă chibzuire, a dat deciziunea sa prin organul subsecretarului de Stat de atunci, d. Gh. Tăbărescu, actualul prezident al consiliului de miniștri, și a eliberat următorul certificat de naționalitate lui Wildermann:

CERTIFICAT No. 77.965 DIN 3 SEPT. 1925

Noi, subsecretar de Stat pe lângă Ministerul de Interne, certificăm că, după examenul actelor depuse de M. Wildermann, precum și actele depuse de avocații Athanasovici și Avram, și după ancheta ordonată de noi, am declarat închisă procedura contestației naționalității române a lui M. Wildermann și am recunoscut definitiv că posedă de plin drept naționalitatea română.

Cu aceasta totul părea închis și judecat între părți. Totuși, în contra acestei decizii și a certificatului, Stinnes are îndrăzneala de a face recurs în contencios administrativ la s. 3-a a Curții de casatie, care-i respinge recursul ca inadmisibil prin decizia sa nr. 1666 din 9 Decembrie 1925: De asemenea, Trib. Arbitral din Paris, pe baza deciziei sale din 8 Iunie 1926, determinată de această hotărâre și de răspunsul dat oficial de către Ministerul de Interne, că el singur are competența conf. art. 59 și 61 din regulamentul legii, ca să elibereze certificatul de naționalitate, judecă definitiv validitatea acelor certificate.

De două ori judecată: de Curtea de casatie română și de o instanță internațională, chestiunea naționalității și a certificatelor rămânea definitivă în favoarea lui Wildermann.

Atunci intervine, după solicitarea și pentru singurul interes al lui Stinnes, un fapt nemaï auzit și incalificabil: deciziunea Tribunalului Arbitral, care recunoscând naționalitatea română a lui Wildermann, se declară competent de a judeca procesul dintre el și Stinnes, contrar pretențiilor acestuia, s'a pronunțat la 8 Iunie 1926; însă printr'o penibilă coincidență, la 6 Iulie 1926, ministrul de interne de atunci, d. Goga, ia inițiativa de a face un decret, prin care schimbă dispozițiile art. 61 din regulamentul care dedea în competența Ministerului de Interne, eliberarea certificatelor de naționalitate în cazul prevăzut de art. 56 alin. 6 din lege (cazul lui Wildermann), dispoziție regulamentară care ființa dela 1924, fără inconvenient și a cărui disgrăție s'a nimerit a fi semnată tocmai la 1926, după hotărârea Tribunalului Arbitral, sus citată.

În ce consistă acel decret, ce scop urmărea el și care erau interesele legitime ale Statului român, care determinau inițiativa ministrului de interne?

Acel decret, dat în Iulie 1926, a fost precedat de o cerere de abrogare a art. 61 din regulament, supusă consiliului legislativ. Acesta, examinând chestiunea, găsește că abrogarea cerută ar fi un pericol, dar concede d-lui ministru de interne o modificare în viitor a art. 61. Consultarea consiliului legislativ este posterioară raportului făcut de ministru la consiliul de miniștrii, ceea ce este nelegal. Totuși, ministrul care ceruse *abrogarea* și căruia consiliul legislativ îi acordase *modificarea pentru viitor* a art. 61 din regulament, se autoriză de acest aviz neconform, pentru a cere consiliului de miniștrii, *ceea ce nu ceruse nimănui*, un decret interpretativ — pentru ca să fie cu efect retroactiv — a art. 61 din regulament și în acest mod anormal, obține acel decret în Iulie 1926.

Nici un interes legitim al Statului român nu justifică acest decret, din contră, el atinge în mod direct prestigiul Statului, întrucât îl făcea să apară în ochii tuturor: 1) Ca neconsecvent cu ceea ce singur dăduse ca interpretare autentică a art. 61 din regulament înaltei instanțe internaționale, care bazase hotărîrea sa pe ea; 2) Ca, nesocotind două decizii definitive, a Curții de Casație și Tribunalului Arbitral, când, prin consecința căutată și sigur urmărită a deciziei ministeriale bazate pe acest decret, anula certificatul de naționalitate al lui Wildermann, sub cuvânt că a fost dat de o autoritate (Ministerul de Interne) incompetentă, atunci când aceasta se declara oficial în țară și în streinătate singură competentă; 3) Ca atingând, în fine, obligația luată prin tratat de a nu modifica în nime angajamentele luate prin el.

În adevăr, art. 1 al Tratatului Minorităților din 1919 se exprimă astfel: „România se obligă ca stipulațiunile conținute în art. 2 până la 8 ale prezentului capitol, să fie recunoscute ca legi fundamentale; ca nici o lege, *nici un regulament*, nici vre-o acțiune oficială să nu fie în contradicție sau *în opoziție*, cu aceste stipulațiuni, și ca nici o lege, nici un regulament, nici vre-o acțiune oficială, să nu prevaleze contra lor”. Or, modificările cu efect retroactiv ale regulamentului, art. 61, în scopul de a anula certificatele de naționalitate date lui Wildermann, și cari constatau o naționalitate de drept dobândită lui fără nici o formalitate pe baza sus-citatelor tratate, nesocoteau în mod direct obligația Statului român, luată prin art. 1 al tratatului din 1919 și a art. 3 din Tratatul Basarabiei.

De altfel, momentul în care s'a făcut decretul, modul în care — numai pare-se pentru a ajunge la anularea certificatelor lui Wildermann —, s'a calificat de interpretativ un act, care în realitate este o modificare a unui text (art. 61 din regulament), text de o așa claritate, încât nu putea fi vorba de interpretare; faptul că prima consecință a acestui decret a fost ca Ministerul de Interne să anuleze certificatele lui Wildermann și să scrie la Trib. Arbitral din Paris ca nu cumva acesta să se declare competent, învederează origina și tendința acestei acțiuni.

În contra acestui decret și a deciziei ministeriale, Wildermann făcând recurs în contencios la Curtea de apel s. 4-a, această, prin deciziunea sa nr. 125 din 22 Martie 1929, declară ilegal decretul cu nr. 3586 din 1926 și anulează decizia ministerială nr. 26.145 A din 4 Noiembrie 1926, care anulase certificatele lui Wildermann.

Se face recurs la Curtea de casație s. 3-a de către

societatea „The International Pulp and chemical Company L-d”, care între timp devenise cesionară a drepturilor litigioase ale lui Stinnes, iar Curtea de casație s. 3-a, prin decizia sa nr. 1813 din 20 Decembrie 1930, casează deciziunea Curții de apel s. 4-a pe temeiuri nededuse înaintea instanței de fond, declarând ca ilegal regulamentul (art. 61), care dădea în competența Ministerului de interne liberarea certificatului de naționalitate, întrucât ar fi *contrar legii*, — ceea ce nu poate fi decât efectul unei erori întrucât art. 68 din lege spune: „Pe baza listelor și deciziilor definitive prevăzute în art. 65 și 66, *Ministerul de Interne* va libera celor în drept, prin intermediul primarului, certificatele de naționalitate.

Curtea de casație s. 3-a anulează dar certificatele de naționalitate ale lui Wildermann. Dar calitatea de cetățean român de drept nu-i e contestată de nimeni, căci certificatul nu e decât constatarea, proba internă a naționalității, nu naționalitatea însăși. De atunci, Decembrie 1930, până astăzi, deși s'a adresat la toate autoritățile declarate competente de Curtea de casație care decisese că Ministerul de Interne era incompetent, Wildermann n'a putut găsi pe nici una care să se declare competente, și prin urmare, în mod indirect, se anihilează dreptul său de cetățean român, dobândit de drept prin art. 56, alin. 6 din lege și prin tratate.

Aceasta, cu tot coloritul special al afacerii pe care am avut onoare a vi-l expune, constituie o denegare categorică de dreptate, căci nu e admisibil ca anulându-se certificatele date de autoritățile atunci competente, să nu se găsească în tot Statul Român autoritatea care are dreptul și datoria de a certifica adevărul naționalității lui Wildermann.

Când abia la 9 Septembrie printr'o nouă lege s'a acordat acelor români domiciliați în streinătate dreptul de a cere primarului comunelor până la 1 Septembrie 1933, certificarea naționalității lor, după avizul ministrului justiției, Wildermann a făcut această cerere și ministrul de justiție de atunci, d. M. Popovici, a dat avizul că această chestiune era judecată, deși dreptul invocat dată dela 1932, și hotărîrea invocată ca lucru judecat datează dela 1930. Primarul de Chilia Nouă s'a conformat avizului ministrului. Wildermann a făcut apel la trib. de Ismail, care i-a respins apelul și acum se află în recurs la s. I-a a Curții de casație.

Concluzia este, refuzul tuturor autorităților — pentru un motiv sau altul — din Statul Român de a certifica o situație legală de naționalitate dobândită de drept.

Aceasta nu constituie oare o tăgadă de drepturi?

Supun înaltei d-voastre aprecieri, această stare de lucruri ilegală, și dăunătoare intereselor și prestigiului Statului Român, considerat în opinia publică internă și externă ca solidar cu greșelile comise și care nu poate înțelege de ce să se facă acte de inconsecvențe, de nesocotirea deciziunilor definitive ale Justiției, de neînerarea angajamentelor luate prin tratate, de atingere adusă drepturilor definitiv câștigate ale particularilor, de nerespectarea tuturor regulilor de drept și de echitate; toate acestea fără ca să existe nici un interes legitim al Statului Român, pe care nimeni nu s'a încumetat a-l afirma până acum, în acest sens, ci din contra, deservind în mod esențial bunul renume al acestui Stat, aceasta profitând

numai unor întreprinzători de procese nedrepte, și dușmanilor Statului nostru.

Incredințez înaltului d-voastre simț de dreptate și de echitate, aceste arătări, și vă rog să bine-voiți a primi, Domnule Ministru, asigurarea sentimentelor mele de stimă deosebită.

CONSTANTIN M. SIPSOM
Profesor la Facultatea de Drept
din București

TRANSFORMAREA AMENZILOR ÎN ÎNCHISOARE

Transformarea amenzilor în închisoare, dă loc în practică la câteva chestiuni, cari nu sunt lipsite de interes.

În principiu, executarea pedepselor se face de către ministerul public. Art. 193, 393 pr. pen. și art. 4 legea majorării amenzilor consacră acest principiu.

După art. 163 și 193 pr. pen. sentințele în materie corecțională se execută după cererea ministerului public și a părții civile în ce privește despăgubirile civile.

Procurorii au dreptul a cere nemijlocit ajutorul puterii publice. (Art. 24 pr. pen.).

În caz de condamnare la pedeapsa închisorii tribunalul sau Curtea de apel, trimite dosarul la parchet, cu arătare că nu s'a făcut recurs în trei zile libere. (Art. 396 pr. pen.). Procurorul va emite mandat de arestare.

După art. 398 și 399 pr. pen. condamnățiunile în materie de crimă, se execută de către ministerul public.

Ministerul public este dator a executa sentințele condamnatoare. El emite mandat de arestare, după expirarea termenului de recurs prevăzut de art. 396 pr. pen., căci în cursul celor 3 zile de recurs, sau dacă s'a făcut recurs, executarea este suspendată.

Deși art. 399 pr. pen. prevede că executarea trebuie să se facă în timp de 24 ore dela data de când sentința condamnatoare a rămas definitivă, în practică procurorul emite mandat de arestare după expirarea termenului de recurs.

Executarea pedepselor pecuniare precum este amenda se face de către procuror, care cere încasarea lor prin Administrația financiară respectivă.

Urmăririle pentru amenzi se fac în numele ministerului public, de agenții fiscalului (art. 193 pr. pen.).

Dacă procurorul greșește, partea are calea reclamației disciplinare la Procurorul General și la ministrul de justiție.

Contra mandatului de arestare dat de procuror în executarea sentinței, partea mai are și calea contestației la tribunalul care, judecă în primă sau ultimă instanță după natura afacerii.

Condamnatul are dreptul a reclama contra executării unei penalități la instanța ultimă care a pronunțat pedeapsa ce se execută. El poate face contestație contra mandatului de arestare emis de procuror și cu această ocaziune poate invoca contopirea pedepselor conform art. 40 c. p.

Partea condamnată are dreptul a reclama contra executării unei penalități, nu numai când penalitatea s'ar executa altfel de cum ordonă deciziunea care a

pronunțat-o ei, și atunci când prin executare s'ar viola art. 40 c. p.

După unii contopirea are a se cere întâi dela ministerul public și apoi dela instanța a cărei decizie sau sentință se execută.

Nu se poate cere casarea numai pentru considerația ierarhică, că nu s'a cerut contopirea mai întâi prin parchet, fiindcă în definitiv și Curtea ca instanță, are dreptul a se pronunța asupra contopirii. (Bul. Cas. 1897, p. 752).

Ulterior Casația a revenit și a decis că instanța care a pronunțat ultima condamnățiune e singura în drept a pronunța contopirea. (Bul. Cas. 1901, p. 904 și 1905, p. 983; C. G. Rătescu și N. Pavelescu, I. p. 580).

După art. 109 din legea jud. de ocoale și art. 98 din regulament, judecătorul de ocol are căderea să execute cărțile de judecată rămase definitive adică atât cele date în ultimă instanță cât și cele rămase definitive prin neapelare, sau deși apelate, apelul a fost respins, fără ca tribunalul să fi intrat în certarea fondului.

În principiu amenda este o pedeapsă, corecțională pecuniară, prevăzută de legea penală pentru delikte și contravențiuni și care lovește pe cel condamnat în averea sa. (Art. 8 și 9 c. pen.). În materie criminală codul penal nu admite amenda.

Conform art. 35 c. p. amenda lovind numai bunurile cuiva, ea se execută în contra moștenitorilor. Deși această dispozițiune pare că ar contrazice caracterul penal, totuși ea a fost admisă în folosul Statului, care după pronunțarea condamnării câștigă o creanță asupra averii condamnatului și erezii primesc moștenirea cu datoriile ei. (Garçon, art. 9, nr. 106).

Amenda se pronunță și de legile fiscale precum legea vămilelor, legea contribuțiilor directe, legea monopolului, legea silvică. În scara pedepselor corecționale, amenda constituie o pedeapsă cu un grad mai jos ca închisoarea.

Amenda fiind așezată în legea penală în urma închisorii, oricare ar fi cuantumul ei, e o pedeapsă cu un grad mai jos decât închisoarea și prin urmare transformarea închisorii în amendă e ilimitată. (Bul. Cas. 1897, p. 1362; Bul. Cas. 1898, p. 151; Bul. Cas. 1905, p. 1055; Contra: Tanoviceanu-Dongoroz).

S'a decis că prin aplicarea art. 60 c. p. se poate reduce pedeapsa închisorii printr'o amendă mai mare decât echivalentul zilelor de închisoare; amenda fiind o pedeapsă cu un grad mai jos și cuantumul ei este lăsat la apreciere. (Cas. II în *Curierul Judiciar* no. 61 din 1906).

Amenda — oricare ar fi cuantumul ei — fiind o pedeapsă cu un grad mai jos decât închisoarea, iar art. 60 cod. penal neprevăzând decât minimum amenzii, urmează că maximum ei — în aplicațiunea acestui articol — este lăsat la facultatea judecătorilor fondului.

Prin urmare, tribunalul nu violează legea, când pronunță, cu aplicațiunea art. 60, amenda de 1000 lei, pentru faptul prevăzut de art. 238, alin. 2, codul penal. (Cas. II. 30 din 12 Ianuarie 1925).

Ea se aplică sau singură sau însoțită le altă pedeapsă. (Art. 28 c. pen.).

Amenda se pronunță în folosul statului pentru delikte, în folosul comunei, pentru contravențiuni.

În deliktele silvice, amenda se pronunță în folosul statului, iar nu al comunei. (Bul. Cas. 1897, p. 789).

Amenzile se socotesc în lei noi, fără nici o reducere. (Art. 399 c. pen.; Bul. Cas., p. 552; 1889, p. 552; *Dreptul* no. 8 din 1885).

Conform art. 28 c. p. la caz de insolvabilitate a condamnatului, amenda se transformă în închisoare.

O dispoziție identică se găsetse în art. 30 c. p. relativ la amenda de simplă poliție.

Cine face transformarea amenzii în închisoare?

În regulă generală fiind vorba de o executare de pedeapsă, transformarea o face procurorul. (*Curierul Judiciar* no. 81 din 1901, p. 4; Garraud, II. 22).

Tot ministerul public e acel care transformând amenda în închisoare, hotărăște durata închisorii.

După unii, cuvântul judecătorie, întrebuițat în art. 28, nu are înțelesul instanței de judecată, în înțelesul oficiului care ordonă ori cere executarea pedepsei. (*Tanoviceanu*, II no. 1919).

După alții dispoziția art. 28 c. p. este categorică, atunci când spune că durata închisorii în caz de transformarea amenzii se va fixa de judecătorie și deci nu ministerul public, ci instanța care a pronunțat amenda, va proceda la convertirea ei în închisoare. (*Tanoviceanu-Dongoroz*, vol. III, p. 576, no. 1919))

Unele legi speciale derogă dela principiul că executarea aparține ministerului public și ia din mâna procurorului transformarea amenzii în închisoare (*C. G. Rătescu și N. Pavelescu* I. p. 577).

Astfel art. 77 din legea monopolurilor statului nu distinge între amenzile pronunțate de o administrație publică cum e Direcția generală a Regiei Monopolurilor Statului și cele pronunțate de tribunale ca instanțe de apel.

După această lege, amenda nu poate fi transformată în închisoare decât în baza unei cereri a direcției Generale R. M. S. adresată tribunalului, iar nu de către parchet. (Cas. II, no. 1869 din 1929; *C. G. Rătescu și N. Pavelescu*, p. 577).

Transformarea amenzii în închisoare se face deci fie direct de procuror, fie de tribunal după cererea procurorului, iar uneori de judecătorul de ocol.

Potrivit art. 2 din legea majorării amenzilor, parchetul e competent să transforme amenda în închisoare când hotărîrea condamnatore e rămasă definitivă și emană dela tribunal, Curtea de apel, sau Înalta Curte de Casație.

Aceasta rezultă din art. 4 al legii majorării amenzilor judecătorești din 25 Martie 1923, care prevede că amenda se transformă în închisoare socotindu-se o zi pentru fiecare 50 lei.

Dacă cel condamnat nu va fi mulțumit, el are drept să reclame la autoritatea care a pronunțat hotărîrea care se execută conform art. 28 c. p. (*Tanoviceanu-Dongoroz*, III, p. 576).

În anumite materii, în care transformarea amenzii o face tribunalul după cererea procurorului, transformarea amenzii în închisoare nu se face în mod automat de către tribunalul investit de cererea ministerului public ci se face ascultându-se și obiecțiunile celui condamnat la amendă.

Tribunalul examinează mai întâi dacă amenda are caracter penal față de cel urmărit sau dacă e o amendă care nu se poate transforma în închisoare ca aceea prevăzută de art. 220 legea vămilor pentru stăpânul responsabil de faptele prepusului.

Care e calea de atac a hotărîrii tribunalului în acest caz?

Instanța care transformă amenda în închisoare se constituie ca instanță corecțională, și judecata se face după unii conform art. 195 și 196 pr. pen. cu apel și recurs la Curtea de Casație.

După această opinie, apelul la Curte este admisibil întrucât transformarea amenzii constituie o chestiune care nu are legătură cu fondul, fiind aparte de fond și se judecă după principiul celor două grade de jurisdicție.

Tribunalul chemat să transforme amenda în închisoare nu poate da o sentință definitivă, sentința lui fiind supusă apelului nu recursului. Nu se aplică teoria *accessorium sequitur principale*, căci nu se poate admite o condamnare pecuniară ca principal și o condamnare la închisoare ca accesoriu. (*Curierul Judiciar* nr. 78 din 1909; *C. G. Rătescu și N. Pavelescu*, vol. III, p. 32).

După alții singura cale de atac contra hotărîrii sau jurnalului prin care tribunalul transformă amenda în închisoare este recursul la Curtea de Casație. (Art. 28 c. p. și art. 404 pr. pen.).

Astfel amenda la legea monopolului se transformă de tribunal cu recurs la Curtea de Casație (Bul. Cas., 1889, p. 552, 575 și 636; *Curierul Judiciar* nr. 28 din 1909).

După legea zaharinei s'a decis că singura cale deschisă contra jurnalului tribunalului este recursul. (*Curierul Judiciar* nr. 64 și 78 din 1909).

Cari sunt cazurile în cari amenda se transformă în închisoare de către judecătorul de ocol?

Conform art. 2 din legea majorării amenzilor, transformarea se face de judecătorul de ocol dacă hotărîrea rămasă definitivă emană dela judecătoria de ocol ori dela autoritățile administrative precum consiliul sanitar, legea vămilor, ale căror decizii n'au fost atacate cu apel la tribunal, etc.

Dacă contravenientul nu a făcut apel și s'a mulțumit pe procesul-verbal de contravenție, nu procurorul, ci judecătorul de ocol va transforma amenda în închisoare.

Care este calea de atac în acest caz? Din moment ce judecătorul de ocol se pronunță în prima instanță, partea are calea apelului la tribunal și recursului la Curtea de Casație.

Din dispozițiile art. 28 c. p. combinat cu legea majorării amenzilor din 1923, rezultă că o zi de închisoare este socotită drept 50 lei amendă, fără ca totalul amendei să treacă de un an.

S'a decis că o amendă de 81.842 lei nu poate fi transformată mai mult de un an. (Trib. Covurlui, s. I, sentința corecțională nr. 188 din 1930).

Amenzile se cumulează? După art. 40 c. p. pedepsele se absorb. Quid amenzile? Se decide că amenzile se cumulează. Odată însă transformate în închisoare ele se absorb conform art. 40 c. p. (*Merlescu*, *Dreptul vamal sancționator*, p. 85).

Dacă cererea de contopire se consideră ca o contestație la executarea hotărîrilor pronunțate contra inculpatului, atunci se aplică regulile dela contestație și deci se va pronunța fără apel dacă pedeapsa a fost pronunțată în ultima instanță.

Amenda transformată de tribunal cu apel la Curte, când ea trebuia să fie transformată de judecătorie, este făcută fără competență, și deci casabilă.

În caz de casare, afacerea se trimite la Curtea de apel care a respins apelul, fără a avea competența, iar Curtea de apel își va declina competența.

O amendă care trebuie pronunțată de o autoritate administrativă, nu poate fi aplicată de tribunal. Când din eroare procurorul a trimis o asemenea afacere la tribunal, care a primit să judece și când prin apel Curtea n'a observat și a judecat, decizia sa e casabilă. Curtea de casație va trimite afacerea la Curtea de apel, iar aceasta își va declina competența în favoarea autorității administrative.

AMENDA VAMALĂ. — Amendă vamală se deosebește de amendă din dreptul comun, nefiind întotdeauna de natură penală. Chestiunea e din cele mai controversate și se decide în general că ea are caracterul unei pedepse. (*Garraud*, I. 354; *Merlescu*, p. 42).

Amenda ce se pronunță de legile fiscale este o pedeapsă în sensul dreptului penal și totodată o reparație civilă pentru fisc. Are un caracter mixt, care are ca consecință că amendă fiscală nu e susceptibilă de reducere, iar încasarea ei poate fi urmărită chiar și contra succesoriilor inculpatului.

Amenda care se pronunță pe cale administrativă de agenții vamali, deși s'ar părea că are un caracter mixt de despăgubire, civilă și de pedeapsă, totuși potrivit art. 193, alin. IV caracterul acestei amenzi este exclusiv de penalitate, căci atunci când condamnatul nu poate să plătească este arestat și trimis înaintea tribunalului spre a se înlocui amendă cu închisoare conform art. 28 c. p.

La amendă pronunțată de legile fiscale se aplică regulile amenzilor din codul penal, căci ea e o pedeapsă propriu zisă. (Bul. Cas. 1894, p. 620).

Amenda după această opinie fiind o pedeapsă, faptul de contrabandă odată amnistiat, nu mai poate fi urmărit de fisc.

S'a decis că din complexul dispozițiilor edictate prin legea pentru retragerea din circulație a rublelor și coroanelor, din 13 August 1920, rezultă că legiuitorul a voit să creeze în această materie specială, pentru cei ce ar contraveni la dispozițiile ei, un delict penal, iar nu o simplă contravenție fiscală. Într'adevăr, art. 4 din lege, pentru a caracteriza natura infracțiunii, întrebuințează în text chiar, expresiunea de „delict”, atunci când ordonă confiscarea monedei, și același articol pedepsește pe tănuitorii și complicii unei asemenea infracțiuni, cu aceeași pedeapsă ca și pe autorii principali, ceea ce exclude ideea unei contravenții fiscale, la care acești agenți ai infracțiunii nu se pedepesc, iar mai departe, partea finală a aceluiași articol dispune că amenzile pronunțate și rămase definitive, în caz de neplată se transformă în închisoare de tribunalele corecționale, deci după normele dreptului comun (art. 28 codul penal), ceea ce învederează că din abaterile la această lege, legiuitorul a voit să facă infracțiuni cu caracterul unor delict penale. (Cas. II, deciziunea penală nr. 1508, din 13 Iunie 1922).

Curtea de casație franceză și după ea cea română, a atribuit amenzii vamale caracter mixt.

Ulterior ea a revenit statuând că contrabandă vamală are caracter de delict civil și sancționată cu amendă civilă. Ca atare nu intră în amnisiite. (Cas. III, *Dreptul* din 27 Mai 1923; *Pand. Rom.*, caet 4-5, p. I, p. 148, 1923).

După unii până la transformarea amenzii în închisoare, amendă are un caracter civil, administrația vamală putând să transigă asupra ei cu partea amnendată, dar odată transformată în închisoare ea capătă

caracter penal. *C. Marinescu-George, Pand. Rom.*, 1923, p. I, 148).

Statul poate face remiterea ei totală, sau parțială, ceea ce le apropie de amendă civilă (*Merlescu*, p. 44).

Amenda dată după legea vămilor are caracter civil și nu intră în amnistie. (Cas. III, *Jurisprudența Rom.*, 1923, p. 291).

Quid în caz când amendă a fost transformată în închisoare? Credem că în acest caz ea intră în amnistie.

Conform legii vămilor, amendă se transformă în închisoare de tribunal după cererea procurorului. (Art. 193, 194, 195, 196, și 213 din legea vămilor).

Tribunalul constituit în instanță penală cu procuror, ia în cercetare cererea făcută de procuror prin adresă, pentru a se transforma în închisoare amendă vamală, ascultându-se și inculpatul.

Procesul-verbal de contravenție vamală, investit cu decizia de aprobare formează titlu pentru executarea condamnării, în sensul art. 211 din legea generală a vămilor putând fi atacat cu apel la tribunalul de prima instanță conform cu dispozițiile art. 213 din legea vămilor.

Dacă procesul-verbal a rămas definitiv prin neapelare la tribunal, transformarea amenzii se va face de judecătorul de ocol conform art. 2 din legea majorării amenzilor.

Conform art. 193 din legea vămilor, suma corespunzătoare unei contravenții vamale sau contrabande, are un dublu caracter, penal, când este aplicată în persoana infractorului și civilă când se resfrânge asupra proprietarului mărfii, chiar fără să fi fost pus în cauză.

N. JAC. CONSTANTINESCU
Președinte la Curtea de apel București

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. UNITE

Audiența din 22 iunie 1933

Președinția d-lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

Maria C. Brăeșcu cu Casa Pensilor

Decizia n. 34

Neconstituționalitate. Legea pensiilor din 1868. Legea pensiilor din 1872. Regularea dreptului la pensie și a văduvei sub imperiul legii din 1872. Art. 9, 10 și 33 legea pensiilor din 1868. Art. 11 legea pensiilor din 1872. Art. 35 Regulamentul Organic al Valahiei. Art. 17 și 19 Vechea Constituție. Art. 15—17 noua Constituție.

Potrivit art. 11 legea pensiilor din 1 Aprilie 1872. pensionarii cărî se vor căsători după promulgarea acestei legi, vor fi supuși în ce privește transmiterea, după moartea lor, a dreptului de pensie al văduvei și copiilor ei, după normele prevăzute de legea pensiilor din 1868, dacă căsătoria s'a contractat în urma promulgării acestei legi.

În speță, dreptul de pensie al văduvei și minorilor pensionarului căsătorit după promulgarea legii pensiilor din 1868. urmează a se regula după disp. legii din 1872, astfel că nu poate să existe drepturi câștigate.

Prin urmare, obiecțiunea de neconstituționalitate, bazată pe art. 11 legea pensiilor 1872, art. 17 și 19 vechea Constituție, art. 15—17 noua Constituție, ridicată de recurentă, este neîntemeiată.

Curtea.

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d. cons. P. Davidescu;

Pe d. av. R. Sion în desvoltarea motivelor;

Pe d. av. C. C. Stoicescu, în combateri și

Pe d. procuror general C. Viforeanu, în combateri.

Deliberând,

Având în vedere deciziunea instantei de fond din care rezultă că recurenta Maria C. Brăescu a introdus — în contra intimatei Casa Generală de Pensii — acțiune în contencios pentru anularea actului, prin care aceasta a dispus — la majoratul ultimului copil al recurentei, — reducerea cu 1/3 a pensiunii, pe care ea o primea pe urma defunctului ei soț; și — întemeindu-se pe art. 33 din legea de pensii din 1868, prin care s'au menținut drepturile la pensie câștigate pe baza regulamentului organic — a cerut ca, și după ajungerea la majorat a ultimului ei copil, să i se recuncască dreptul la întreaga sumă ce primea ca pensie, fără a i se mai aplica reducerea de 1/3 prevăzută prin art. 11 din legea dela 1 Aprilie 1872.

Curtea de apel București s. V-a a respins acțiunea motivând că recurenta nu poate beneficia de dispozițiunile art. 33 din legea din 1868, întrucât fiind căsătorită după promulgarea legii ulterioare din 1872 dreptul ei la pensia soțului decedat s'a născut în 1899 — data decesului său — pe când era în vigoare legea ulterioară din 1872; că, potrivit art. 11 din această lege, recurenta urmează să primească pensiunea prevăzută în art. 9 și 10 din legea dela 1868, adică $\frac{3}{4}$ din întreaga pensie a soțului cu reducerea de 1/3 la majoratul ultimului minor, cum s'a și procedat în speță.

În contra acestei decizii, Maria C. Brăescu face recurs invocând un prim motiv de casare, retras ulterior și un motiv suplimentar referitor la violare de lege și la neconstituționalitatea art. 11 din legea de la 1 Aprilie 1872.

Inalta Curte s. III-a, prin decizia nr. 1377 din 1932, a luat act de retragerea motivului I de casare și a repins motivul suplimentar în ce privește violarea legii, trimițând la Secțiunile Unite judecarea neconstituționalității art. 11 din legea de la 1 Aprilie 1872.

Având în vedere motivul trimis înaintea Secțiunilor Unite:

Neconstituționalitatea art. 11 al legii din 1 Aprilie 1872, pentru stingerea deficitului de cinci milioane și a oricăror legi posterioare cari mi-ar diminua dreptul meu de creanță contra Statului, violarea art. 15—17, noua Constituție și art. 17 și 19, vechea Constituție, violarea art. 55, legea pensiilor din 1868 și art. 55 al regulamentului organic al Valahiei, denaturare de acte și violarea principiului autorității lucrului judecat în sensul că legea din 1872 art. 11 și orice legi posterioare de pensii, nu puteau să-mi atingă dreptul meu de pensie care e o creanță contra Statului intrată în patrimoniul meu și ca atare garantată de Constituție.

Subsemnata, fiind văduvă a def. lt.-col. B. Brăescu, care fusese așezat definitiv la pensie la 1868 cu beneficiul regulamentului organic al Valahiei art. 55, după care pensia e reversibilă în întregime asupra văduvei și după ea, asupra

copiilor și anume asupra fetelor până la măritiş și băeților până ajung în vârstă pravilnică, am un drept câștigat de pensie conf. art. 55 legea pensiilor din 1868, respectiv art. 55 regulamentul organic al Valahiei.

Este incontestabil că dreptul meu a câștigat dela data așezării la pensie a soțului meu, întrucât e un drept definitiv pus în mișcare și realizat în momentul așezării la pensie a primului chemat și care e reversibil la moartea acestora asupra familiei și în momentul determinat de legea sub care pensiunea a fost fixată la început.

Prin urmare, dreptul meu e o creanță contra Statului determinată conform legiurilor în vigoare în momentul așezării la pensie a defunctului meu soț; ori, art. 11 al legii din 1 Aprilie 1872 — cum și orice alte legiuri posterioare ar exista — aducând o restrângere a dreptului meu la pensie, micșorându-l, a făcut-o numai cu violarea art. 15 și 17 noua Constituție, art. 17 și 19, vechea Constituție și urmează a fi înlăturat ca neconstituțional.

Considerând că, potrivit art. 11 din legea dela 1 Aprilie 1872, pensionarii cari se vor căsători după promulgarea acestei legi vor fi supuși dispozițiilor legii pensiunilor din 1868 în privința transmisiunii după moartea lor a dreptului de pensie la văduvele lor și la copiii lor, ce s'ar naste din căsătoria contractată în urma promulgării prezentei legi;

Că, potrivit art. 9 și 10 din legea dela 1868, relative la transmiterea acestui drept de pensie, văduva cu copii minori va primi $\frac{3}{4}$ din pensia soțului, iar după majoratul ultimului copil minor $\frac{2}{3}$ din cota de mai sus;

Considerând că dispozițiunile art. 11 din legea din 1872 fiind referitoare la drepturile de pensie ale văduvei și minorilor pensionarului căsătorit după promulgarea acelei legi — rezultă că prin acest text s'a legiferat asupra unui drept la pensie născut pentru soția cu copii minori sub imperiul legii din 1872;

Că, dreptul lor nu s'a putut naște sub legile anterioare, de oarece pensionarul nefiind căsătorit sub imperiul lor, n'a putut să rezulte din acele legi nici un drept pentru soția și copiii săi minori, chiar dacă pensionarul căsătorit după promulgarea legii din 1872 a fost pus la pensie pe baza legilor anterioare;

Că, în această situație, prin art. 11 din legea din 1872 nu s'a adus — cum pretinde recurenta — nici o atingere vre-unor drepturi garantate prin art. 17 și 19 din vechea Constituție și care să rezulte din dispozițiunile anterioare ale art. 33 din legea din 1868 și ale art. 35 din regulamentul organic — aceste dispozițiuni fiind referitoare la drepturi ce s'ar fi putut naște anterior, iar dispozițiunile art. 11 din legea din 1872 fiind referitoare la un drept născut ulterior acestei legi și care nu poate constitui un drept câștigat pe baza legilor anterioare;

Că, așa fiind, disp. art. 11 menționat nu sunt contrare art. 17 și 19 din vechea Constituție și nici nu pot aduce vre-o atingere textelor din noua Constituție, invocate de recurentă, aceste texte fiind inexistente la data promulgării legii din 1872; prin consecință, motivul de neconstituționalitate invocat de recurentă e neîntemeiat, și deci, urmează a se respinge recursul.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 16 Octombrie 1933

Președinția d-lui TITU MAGHERU, Consilier

Ministerul de Finanțe cu Maria Gavrilescu

Decizia n. 1274

Autoritate de lucru judecat. Delapidare. Perceptor. Hotărîre penală. Recurs. Este opozabilă Ministerului de Finanțe, chiar dacă nu a figurat în proces?

Hotărîrile penale care au căpătat putere de lucru judecat au efect erga omnes în ceea ce privește faptele materiale pe care le constată.

In speță, indiferent de faptul dacă Ministerul de Finanțe, recurent, a figurat sau nu la judecarea procesului prepusului său, perceptorul delapidator, hotărîrea dată contra acestuia îi este opozabilă.

Curtea,

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ministerul de Finanțe în contra sentinței nr. 64 din 1933 a tribunalului Neamț s. I-a în cauză cu Maria N. Gavrilescu.

Prezintă părțile.

După referatul d-lui consilier D. Polichron, s'au ascultat d-nii avocați P. Pleznilă în susținerea recursului și Aron Maier în combaterea lui. S'au cerut și cheltueli.

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Ministerul de finanțe în contra sentinței nr. 64 din 1933 a trib. Neamț s. I-a în cauză cu Maria N. Gavrilescu.

Văzând și motivul de casare astfel formulat:

Exces de putere și greșită aplicare a principiului autorității lucrului judecat.

Ministerul a susținut în fața tribunalului și a cerut să dovedească că semnăturile de pe statele de salariu au fost făcute de reclamanta Maria Gavrilescu, dar tribunalul a respins cererea ministerului, motivând că hotărîrea instanței penale (unde ministerul nici n'a fost citat), ar constitui autoritate de lucru judecat.

Greșita interpretare a acestui principiu neputându-se opune drept autoritate de lucru judecat, o hotărîre la care n'a luat parte.

Perceptorul trebuia condamnat chiar și când nu ar fi falsificat semnătura, culpa Statului fiind numai în cazul falsificării.

De aceea instanța de fond greșește și nu ține seama că reclamanta și-a dovedit acțiunea prin simpla prezentare a hotărîrei din instanța penală, nemai fiind admisibilă doada din partea ministerului împotriva celor constatate în instanța penală la care ministerul nu a fost parte.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că Maria N. Gavrilescu, învățătoare, a intentat acțiune înaintea judecătoriei mixte Târgu-Neamț, contra Ministerului de finanțe, cerând ca acesta din urmă să fie obligat a-i plăti suma de 24.744 lei — reprezentând salarii, sporuri și gradații ce i se cuveneau intimății — de oarece interpusul Ministerului, perceptorul I. Holban, a delapidat această sumă, în loc să o plătească celui în drept:

Având în vedere că tribunalul Neamț s. I-a, judecând apelul făcut în contra hotărîrei primei instanțe — prin care se admisesse acțiunea — îl respinge ca nefondat;

Că, pentru a hotărî astfel, tribunalul constată din decizia nr. 387 din 1930 a Curții de apel Iasi, că, în adevăr perceptorul I. Holban a delapidat din banii percepției 130.000 lei falsificând pe statele de lefuri ale funcționarilor din circumscripțiunea sa, semnăturile acestora, fără ca ei să-și fi primit sumele cuvenite și că dintre acești funcționari face parte și intimata care avea de primit 24.744 lei lefuri, sporuri și gradații;

Că, mai departe, tribunalul motivează că hotărîrile penale trecute în putere de lucru judecat au efect *erga omnes* pentru faptele materiale ce constată, așa că stabilirea făcută de instanța penală că Holban, prepus al recurentului, a sustras prin fals sumele cuvenite intimății, este opozabilă recurentului, care nu mai poate face dovezi așa cum pretinde în sensul că sumele nu au fost sustrate, ci intimata a iscălit ea însăși în state, dar nu a ridicat banii, ci i-a dat cu împrumut perceptorului;

Că, termină tribunalul, în această situație nu poate fi admisă chemarea la interogator cerută de recurent și acțiunea devine fondată, Ministerul urmând să plătească sumele cuvenite intimății;

Având în vedere că prin motivul de casare se susține că tribunalul a comis un exces de putere și o greșită aplicare a principiului autorității de lucru judecat atunci când a considerat că îi poate fi opozabilă Ministerului hotărîrea penală condamnatoare a lui Holban la care recurentul nu a luat parte;

Considerând că hotărîrile penale care au căpătat putere de lucru judecat, au, în adevăr, efect *erga omnes* în ceea ce privește faptele materiale pe care ele le constată;

Că, prin urmare, în speță — indiferent de faptul dacă ministerul recurent a figurat sau nu la judecarea acțiunii de delapidare pornită contra prepusului său, perceptorul Holban — hotărîrea penală dată contra perceptorului și trecută în putere de lucru judecat, prin care se constată că numitul perceptor, prin mijlocul falșului, a sustras și si-a apropiat între altele — și sumele cuvenite intimății ca salariu, — îi este opozabilă și ministerului; că, în aceste condiții, bine a fost obligat de tribunalul Neamț, să plătească sumele cuvenite intimății și delapidate prin falsificare;

Că, așa dar, motivul de casare devine neîntemeiat și recursul trebuie respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența din 5 Noembrie 1927

Președinția d-lui I. STĂNESCU-BUZĂU Consilier
Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole cu Soc. Forajul și a.
Deciziune comercială n. 123

Donațiune. Delegațiune perfectă și delegațiune imperfectă. Consecințe. Efecte față de terti. Probe.

Discuțiunea delegațiunii perfecte sau imperfecte nu-și are locul la o novațiune prin schimbare de creditor, ci numai la novațiunea prin schimbare de debitor, întrucât o asemenea novațiune operează sau nu după cum creditorul a declarat ori nu expres că descarcă pe debitorul său prim de obligațiunea ce are către dânsul.

Pentru a fi opozabil terților, actul intervenit nu cre-nevoie de notificare nefiind vorba de cesiune, iar do-vada faptelor și a voinței de a nova se poate face în materie comercială prin corespondență, precum s'ar putea face cu martori sau prezumțiuni.

Curtea,

Având în vedere apelul introdus de Banca Intreprinderilor Comerciale, Industriale și Agricole, în contra sentinței nr. 919 din 1927 a tribunalului Ilfov, s. II-a com. *), prin care i s'a respins contestația făcută la poprirea ordonată de acel tribunal în urma cererei societății Forajul, asupra sumelor pe cari societatea de petrol Astra Română, le-ar fi datorat societății Generala Petroliferă.

Având în vedere concluziunile părților și actele din dosar, din cari, în rezumat, în fapt, rezultă următoarele:

Prin scrisoarea comercială din 3 Ianuarie 1926 Generala Petroliferă, comunică Societății Astra Română, că din suma de 1.716.174 lei ce-i datora, să plătească prin delegație suma de 1.596.000 lei Băncii Intreprinderilor Comerciale, Industriale și Agricole, pentru a se stinge creanța, pe care numita Bancă o avea asupra Societății Generala Petroliferă și care consta în cambii scăzute. Tot la 3 Ianuarie 1927, Banca Intreprinderilor comerciale, industriale și agricole, face cunoscut societății Astra că este de comun acord cu condițiunile de plată din scrisoarea trimisă de Societatea Generala Petroliferă.

Debitoria Societatea Astra Română de asemeni, cu scrisorile din 11 Ianuarie confirmând primirea scrisorilor din 3 Ianuarie, comunică atât societății Generala Petroliferă cât și băncii „Intreprinderilor industriale și agricole” acordul său.

La 13 Ianuarie 1927, societatea Forajul cere și obține dela tribunal, înființarea unei popriri în mâinele societății Astra Română pe orice sume ar avea aceasta să dea societății Generala Petroliferă, până la concurența sumei de 6.364.797 lei, — poprire ce se și efectuaiază prin procesul-verbal din 13 Ianuarie; în contra acestei popriri se face contestație de Banca întreprinderilor industriale, care fiind respinsă, în contra sentinței de respingere se introduce apelul de față.

Având în vedere că apelantul în dezvoltarea apelului, în rezumat, susține că societatea Astra Română, acceptând delegația de plată din partea societății Generala Petroliferă pentru datoria de 1.596.000 lei, societatea Astra Română a devenit debitoria sa, așa că poprirea făcută în mâinele societății Astra Română de societatea Forajul, este inoperantă pe această sumă;

Considerând că intimatul obiectează că scrisorile din 3 Ianuarie 1926 nu au caracterul unei delegațiuni perfecte, neexistând o descărcare expresă din partea creditoarei Societatea întreprinderilor industriale, că descarcă pe debitoria sa societatea Generala Petroliferă de datoria de 1.596.000 lei, spre a se fi operat o novațiune;

Având în vedere că din complexul scrisorilor sus menționate rezultă că ne găsim în fața unei novațiuni prin schimbare de creditor, în ce privește datoria de 1.596.000 lei a societății Astra Română, către societatea Generala Petroliferă și a unei novațiuni prin schimbare de debitor în privința datoriei societății Generala Petroliferă, către Banca întreprinderilor industriale, voința de a nova reeșind clar și neîndoelnic din cuprinsul acestei corespondențe;

În adevăr, pe de o parte creditoarea societatea Generala Petroliferă nu se mărginește a arăta debitoarei sale, societatea Astra Română, o persoană care să primească plata datoriei de 1.596.000 lei — în locul său, ca simplu mandatar,

ci, din contra, specifică prin scrisoarea din 3 Ianuarie 1926, că această persoană, Banca întreprinderilor industriale și comerciale este creditoarea sa pe bază de cambii scăzute și că plata să se facă pentru stingerea acestor datorii cambiale, în sumă totală de 1.596.000 lei învederându-se că persoana indicată avea să primească această datorie în numele ei personal; pe de altă parte, debitoria societatea Astra Română, consimte la această schimbare ce se opera în persoana creditorului său, comunicând în scris asentimentul său, atât creditorului prim, cât și noului creditor Banca întreprinderilor industriale și agricole și deci, luându-și prin aceasta obligația de a plăti datoria acestui nou creditor, iar acesta la rândul său, declarând expres că e de acord cu condițiunile de plată cuprinse în scrisori, acceptă prin urmare ca debitor, în locul debitorului prim pe societatea Astra Română.

Considerând că prin efectul acestei novațiuni, creanța delegată de 1.596.000 lei eșind din patrimoniul societății Generala Petroliferă și intrând în cel al Băncii întreprinderilor industriale, creditorii personali ai societății Generala Petroliferă nu mai sunt în drept a urmări această creanță, ea ne mai formând gajul lor, ci al creditorilor Băncii întreprinderilor industriale și agricole;

Având în vedere că discuțiunea unei delegațiuni perfecte ori imperfecte nici nu-și are locul la o novațiune prin schimbare de creditor, avându-și, bine înțeles, importanța la novațiunea prin schimbare de creditor, întrucât o asemenea novațiune se operează sau nu după cum creditorul a declarat ori nu expres că descarcă pe debitorul său prim de obligațiunea ce o are către dânsul;

Că, prin urmare, în speță, chiar dacă am presupune că creditorul, Banca întreprinderilor industriale și agricole, n'a înțeles să libereze pe debitoria societatea Generala Petroliferă de datoria acesteia, ci numai că pe lângă acest debitor prim, să mai aibă și pe societatea Astra Română, acest fapt neavând nici o repercusiune asupra raporturilor dintre societatea Generala Petroliferă și societatea Astra Română, nu are de efect ca și novațiunea prin schimbarea creditorului să nu se opereze și deci creanța delegată să nu intre în patrimoniul acestui creditor. — din contra — tocmai din cauza acestei intrări, creditorul are doi debitori în locul unuia singur;

Considerând că se mai obiectează de intimat că din întrebuințarea, în scrisoarea din 3 Ianuarie a cuvintelor de mandat definitiv și irevocabil, scrisoarea ar avea caracterul de mandat, ori tocmai expresiunea de definitiv și irevocabil face să denote că părțile au înțeles să noveze; că, de altfel, din întregul cuprins al scrisoarei, așa cum s'a arătat mai sus, reese că în intenția părților n'a putut fi vorba de un simplu mandat de plată;

Că așa fiind și această obiecțiune este neîntemeiată;

Că tot atât de neîntemeiată este și obiecțiunea că neexistând notificare, actul juridic al părților n'ar fi opozabil terțiului, întrucât nefiind vorba de o cesiune, notificarea nu-și are locul;

Că, în ce privește dovada faptelor și a voinței de a nova, indubitabil că se poate face cu corespondența scrisă menționată mai sus, a cărei existență și dată certă n'a fost contestată de intimat, odată ce ne aflăm în materie comercială, unde chiar proba testimonială și prezumțiunile sunt admisibile;

Considerând că fiind astfel, în rezumat, din cele arătate mai sus, rezultă că în privința creanței de 1.596.000 lei ce societatea Generala Petroliferă avea să primească dela societatea Astra Română s'a operat novațiune prin schimbarea creditorului societatea Generala Petroliferă, în persoana

*) A se vedea în pag. următoare.

Băncei întreprinderilor industriale și agricole, această creanță intrând în patrimoniul acestei Băncei, — astfel că societatea Forajul ca creditoare a societății Generala Petroliferă, nu este în drept să urmărească și să poprească în mâinile societății Astra Română, această sumă de bani, și, prin urmare, contestațiunea făcută de Banca întreprinderilor industriale și agricole, fiind întemeiată în ce privește poprirea pe această sumă, apelul se privește ca fondat și urmează a se admite ca atare, anulându-se actele de poprire înființate pe această sumă, rămânând, bine înțelese, menținute pentru orice alte sume, valori, efecte, mărfuri, ce-ar avea să dea societatea Astra Română, sub orice titlu sau denumire, societății Generala Petroliferă din București.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier C. M. Ionescu, Curtea admite apelul făcut de Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole, etc.

TRIBUNALUL ILFOV S. II a COMERCIALĂ

Audiența dela 30 Maiu 1927

Președinția d-lui SC. COSTINESCU, Judecător

Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole cu soc. Forajul și a.
Sentința n. 919

Tribunalul /

Asupra contestațiunii făcute cu petițiunea înreg. la nr. 6172 din 1927 de către Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole, în contra poprirei încuviințate de acest tribunal prin ordonanța nr. 542 din 1927 și înființată prin procesul-verbal din 15 Ianuarie 1927 al d-lui Al. Vuilescu, șeful portăreilor trib. Ilfov;

Având în vedere susținerile părților, desbaterile urmate, actele și lucrările dela dosar din care se constată că societatea anonimă Forajul a poprit în mâinile societății Astra Română o sumă de lei 6.364.797 și 15% ce aceasta datora societății Generala Petroliferă; că societatea Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole face contestație în contra poprirei înființate, pe motiv că această sumă nu mai aparținea societății Generala Petroliferă, ci Băncei contestatoare, de oarece, fie prin delegație, fie prin cesiune, raportul juridic dintre societatea Astra Română și societatea Generala Petroliferă, s'a novat într'un raport dintre societatea Astra și contestatoarea Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole;

Că, în speță se discută dacă este vorba de o cesiune de creanță sau o delegațiune de plată;

Considerând că cesiunea este un act căruia cedatul rămâne strein, el perfectându-se între cedent și cesionar contrar delegațiunii, mod de plată ce implică necesarmente acordul a 3 voinți: a delegantului, a delegatului și a delegatarului;

Având în vedere că din dosar (scrisorile din 7 Decembrie 1926, 3 Ianuarie 1927, 11 Ianuarie 1927 și iarăși 3 Ianuarie 1927), se constată acordul tuturor părților ca plata să se facă prin delegațiune; că, în scrisoarea dela 3 Ianuarie 1927 adresată societății Astra, Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole, contestatoarea de azi, după ce reproduce scrisoarea societății Generala Petroliferă, în care se spune că plata se va face de societatea Astra prin delegațiune, este de acord cu acest mod de plată; că, în scrisoarea sa din 11 Ianuarie adresată Băncei întreprinderilor comerciale, societatea Astra face anumite rezerve pentru cazul când se vor face popriri în mâinele sale pe sumele datorate; că, contestatoarea de azi, prin scrisoarea sa din 3 Ianuarie 1927, aprobă aceste rezerve; că, deci, tribunalul constată în speță că este vorba de o delegațiune de plată și nu de o cesiune;

Considerând că delegațiunea de plată este de două feluri: perfectă și imperfectă; că numai delegațiunea perfectă operează novațiune liberând pe delegat față de delegant în însuși momentul delegațiunii; că art. 1152 cod. civ. este categoric în acest sens, novațiunea trebuind să fie expres prevăzută de părți; că, în speță, nu numai că părțile n'au stipulat novațiunea, dar din înseși rezervele făcute, după cum s'a văzut mai sus, tribunalul își face mai mult convingerea că este vorba de o delegațiune imperfectă; că, în delegațiunea imperfectă, cea mai obișnuită în dreptul nostru, raportul de obligațiune al delegatului față de delegant, subsistă până în momentul plății efective făcute de delegat în mâna delegatarului, singura consecință juridică pentru delegatar înainte de plată constând în faptul de a avea doi debitori, pe delegat și delegant în loc de unul; că, subsistând raportul de obligațiune între delegat și delegant, se pot popri până în momentul plății efective în mâna delegatului sumele ce acesta datora delegantului; că, în speță, se constată în fapt și părțile nu contestă acest lucru că societatea delegată Astra Română, nu plătiise în momentul poprirei sumele ce datora societății delegante Generala Petroliferă, și pe care fusese delegată să le plătească delegatarului contestatoare Banca întreprinderilor comerciale, industriale și agricole; că, deci, în acel moment subsistând încă legătura de obligațiune între societatea Astra Română și societatea Generala Petroliferă, societatea Forajul era în drept să poprească în mâinele primei sumele ce aceasta datora celei de a doua;

Că, deci, din acest punct de vedere, contestațiunea Băncei întreprinderilor comerciale, industriale și agricole este nefundată și căută a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge ca nefundată contestațiunea, etc.

(ss) Costinescu

Grefier (ss) Catană

NOTĂ. — Speța ce adnotăm, se prezintă rar în fața instanțelor judecătorești, delegațiunea de plată, această construcție juridică asemănătoare cu cesiunea, cu mandatul, cu subrogația și cu darea în plată fiind rar utilizată.

Problema juridică din această speță, fiind soluționată în mod diferit de cele două instanțe de fond, ne vom permite a indica motivele pentru care credem că soluția adevărată este aceea cuprinsă în deciziunea instanței superioare.

Faptele procesului: Societatea G. P. fiind debitoarea societății B. I. și creditoarea societății A. R. s'a gândit la găsirea unei modalități de a-si achita datoriunea din sumele ce avea de încasat.

Modalitatea găsită a fost delegațiunea de plată făcută soc. A. R. de a plăti societății B. I. suma pe care o datora societății G. P.

Această delegațiune a fost consimțită de toate părțile în scris.

Ulterior întrevederii acestei înțelegeri, societatea F., în calitate de creditoare a soc. G. P., înființează o poprire în mâinile societății A. R. pe toate sumele ce soc. A. R. datora soc. G. P.

Soc. B. I. atacă cu contestație această poprire, cerând anularea ei, pe motiv că sumele datorate de societatea A. R. intraseră anterior poprirei în patrimoniul său, ieșind din patrimoniul soc. G. P. și deci nu mai puteau fi urmărite de creditorii acestei societăți.

Două chestiuni s'au discutat în fața instanțelor de judecată:

1) Dacă, deși cu ocazia convențiunii de delegațiune, delegatarul soc. B. I. n'a declarat că descarcă pe deleganta soc. G. P., nefăcându-se deci o delegațiune perfectă, raporturile dela creditor la debitor, între deleganta soc. G. P. și delegata soc. A. R., au încetat sau nu, din însuși momentul delegațiunii.

2) Dacă pentru a fi opozabilă terților intrarea creanței în patrimoniul delegatului soc. B. I. era necesară notificarea prevăzută de art. 1393 cod. civ., întrucât convențiunile de delegațiune nu fuseseră făcute în formă autentică.

Litigiul a fost soluționat în mod diferit de cele două instanțe de fond.

Prima instanță, a considerat că într-o delegație imperfectă raporturile dela creditor la debitor între delegant și delegat nu încetează, așa că o poprire făcută în mâinile delegatului de un creditor al delegatului, e valabilă.

Instanța de apel a admis teoria contrară, găsind că o poprire făcută în condițiunile mai sus menționate e inoperantă, întrucât creanța a eșit din patrimoniul delegatului din momentul convențiunii de delegațiune.

Credem că soluțiunea care se impunea este aceea consacrată de instanța de apel.

Intr'adevăr:

Ce este delegația? E o convențiune prin care un debitor (delegant) ca să se achite față de creditorul său (delegatar), îi dă o altă persoană care îi e debitor (delegat), care se obligă față de delegatar ca să-i achite creanța.

Delegația poate fi de două feluri: perfectă și imperfectă.

Delegația este perfectă când operează două novațiuni și anume:

a) Una prin schimbarea de creditor între delegat și delegant.

b) Alta prin schimbarea de debitor între delegatar și delegant. Și aceasta are loc când delegatarul acceptând de debitor pe delegat descarcă în mod expres pe delegant.

Delegația este imperfectă atunci când operează numai o novațiune, aceea prin schimbarea de creditor dintre delegat și delegant, lăsând raportul dintre delegatar și delegant, pe care nu-l descarcă, așa că delegatarul are doi debitori, pe delegant și pe delegat.

Art. 1132 cod. civ., care spune că:

„Delegațiunea prin care un debitor dă creditorului un alt debitor ce se obligă către dânsul nu operă novațiune dacă creditorul n'a declarat expres că descarcă pe debitorul ce a făcut delegațiunea” — are înțelesul că dacă creditorul n'a declarat expres că descarcă pe debitorul ce a făcut delegațiunea, nu se operează novațiunea prin schimbare de debitor dintre delegatar și delegant, adică că delegantul continuă a fi debitorul delegatarului.

Dar novațiunea prin schimbare de creditor dintre delegat și delegant?

Aceasta se operează!

Și de ea nu se preocupă art. 1132 cod. civ., ci alt text și anume art. 1128 § 3, care spune că se operează novațiune:

„Când prin efectul unui nou angajament, un nou creditor este substituit celui vechiu, către care debitorul este descărcat”.

În soluțiunea litigiului de față este indiferent dacă

delegațiunea este perfectă sau imperfectă, întrucât nu interesează dacă delegatarul soc. B. I., acceptând delegația, a dat sau nu descărcare delegantului societatea G. P. și dacă deci are un singur debitor pe societatea A. R. sau doi debitori pe societatea A. R. și soc. G. P.

Singurul lucru ce interesează este acela de a se ști dacă prin încheierea sus-menționatei convenții societatea G. P. a încetat sau nu să mai fie creditorul societății A. R. și dacă creanța poprită de terțiul soc. F. mai este sau nu în patrimoniul societății G. P.

Or, din însăși natura și definiția delegațiunii, raporturile dintre soc. G. P. și soc. A. R. încetează.

Din moment ce delegantul soc. G. P. a dispus ca plata să nu se mai facă ei, ci altei persoane (soc. B. I.) și societatea A. R., care putea să refuze a consimți să plătească altuia decât datora, n'a refuzat, ci a consimțit să plătească acelei persoane delegatar, nu se mai poate susține că soc. G. P. mai poate avea vre-o pretențiune de plată de la soc. A. R. sau că soc. A. R. mai poate fi ținută la vre-o plată față de societatea G. P.

Creanța contra soc. A. R. a eșit prin darea și acceptarea delegației din patrimoniul societății G. P. și a intrat în definitiv în patrimoniul soc. B. I.

S'a mai discutat problema dacă această ieșire din patrimoniul soc. G. P. a creanței contra soc. A. R. este opozabilă terților prin simpla dovedire a ei cu înscrisuri sub semnătură privată sau dacă era necesară îndeplinirea față de delegat a formalității notificării sau a acceptării prin act autentic prevăzut de art. 1393 cod. civil.

Instanța de apel a soluționat această problemă în sensul că, formalitățile prevăzute de art. 1393 cod. civil în mod excepțional și solemn pentru cesiune nu sunt cerute pentru operațiunile asemănătoare cesiunii ca: subrogația, darea în plată, delegațiunea de plată, etc.

Modul în care instanța de apel a soluționat chestiunile discutate corespunde părerilor majorității doctrinei și jurisprudenței.

Intr'adevăr:

În *Aubry et Rau*, tom. IV, ed. V, pag. 362 găsim:

„Aucune forme n'est d'ailleurs requise pour la validité de la délégation (Laurent XVIII 315) et lorsqu'elle a été régulièrement consentie par les intéressés, elle est opposable aux tiers, bien qu'elle ne soit pas constatée par un acte authentique et que la notification prévue par l'article 1690 n'ait pas eu lieu. On ne saurait en effet, étendre à la délégation, les dispositions spéciales à la cession.

Ce point paraît certain lorsque la délégation a expressement déchargé son débiteur originaire car alors il se produit une double novation qui éteint tout à la fois la dette du déléguant vis-à-vis du délégataire et celle du délégué vis-à-vis du déléguant et ne laisse subsister que l'obligation entièrement nouvelle contractée par le délégué au regard du délégataire.

Mais nous croyons que cette solution doit même être admise pour le cas où il n'y pas de décharge expresse donnée par le délégataire.

Cette circonstance en effet n'empêche pas que dans les rapports du déléguant et du délégué, il ne s'opère une novation par changement du créancier.

La dette primitive du délégué est éteinte et se trouve remplacée par l'obligation nouvelle qu'il contracte vis-à-vis du délégataire.

Or, l'extinction d'une dette est opposable aux tiers sans l'accomplissement des formalités de l'art. 1690.

Deasemenea:

Huc, în vol. VIII, § 118, pag. 158, spune că:

Dès l'acceptation de la délégation par le créancier la créance déléguée et ses accessoires cesse de faire partie du gage commun des créanciers du délégant, pour devenir le gage spécial et exclusif du délégataire, alors même que celui-ci n'a pas déchargé le délégant.

Pour que la délégation produise son effet à l'égard des tiers, c'est à dire des autres créanciers du délégant ou des nouveaux délégataires ou cessionnaires, il n'y a pas lieu d'appliquer l'article 1690 soit qu'il y eut novation, car la novation impliquant l'extinction de la dette antérieure n'est pas une cession, soit qu'il n'y eut pas novation, car alors la délégation a simplement pour résultat l'adjonction d'un nouveau débiteur.

Și în acelaș sens: *Laurent*, XVIII, nr. 316 și 321 și XXIV nr. 501; *Alexandresco*, VI, pag. 700 și VIII pag. 814, precum și jurisprudențele publicate în D. 89, I. 395, D. 97, I. 353, D. 99, I. 21, S. 93, I. 297 și Cas. Rom., Bul. Cas. 1895, pag. 734.

Toți concură la precizarea următoarelor două idei: 1) Că din momentul ce delegațiunea a fost acceptată de toate părțile delegatului devine debitorul delegatarului și încetează a fi debitorul delegantului; deosebirea între delegația perfectă și cea imperfectă fiind numai că în primul caz delegatarul are un singur debitor pe delegat și în al doilea caz are doi debitori: pe delegant și delegat.

2. Că delegațiunea fie perfectă, fie imperfectă nu e supusă formei notificării cerută de lege pentru cesiune.

Și hotărîrea primei instanțe, care se îndepărtează dela justetea acestor principii, greșește și pe drept cuvânt a fost reformată.

Cu obiectivitatea ce datorăm examenului soluțiilor judecătorești, vom recunoaște că nu există în doctrină o părere foarte autorizată, care la prima vedere s'ar părea că împărtășește teza tribunalului și care explică în oarecare măsură soluțiunea primei instanțe.

În *Colin et Capitant*, în vol. II, ed. IV, la pag. 112, găsim următoarele:

Reste à savoir si, dans le cas ou le délégué, manquant à l'attente du déléguant ne paie pas le délégataire à l'échéance, le déléguant pourra agir contre lui par son ancienne action. Cela n'est pas douteux en cas de délégation imparfaite. Celle-ci laisse subsister les deux obligations antérieures existant, d'une part entre Primus (déléguant) et Secundus (déléguataire) et d'autre part, entre Primus (déléguant) et Tertius (délégué). Elle ne fait que leur en juxtaposer une troisième entre Secundus et Tertius, obligation nouvelle dont l'extinction mettra fin aux deux obligations antérieures. Primus restant obligé envers Secundus a évidemment entendu se réserver son recours éventuel contre Tertius, au cas ou celui-ci ne le libérerait pas en se libérant lui même, par un paiement fait aux mains du délégataire.

S'ar părea că după acești autori obligația dintre delegant și delegat ar continua să subsiste și după acceptarea delegației și datorită acestui fapt are acțiunea de a urmări pe delegat pentru plata creanței.

Credem că este o greșeală de exprimare și că acțiunea pe care delegantul ar avea-o în ipoteza sus-

menționată contra delegatului nu mai este vechea acțiune.

Care este sorgintea acestei acțiuni?

La pag. 111 din volumul sus-mentionat, *Colin et Capitant*, caracterizând delegația imperfectă, spun:

Le déléguant dans la délégation imparfaite, n'obtient chez nous, a-t-on dit, d'autre avantage que d'échanger la certitude d'avoir à payer l'échéance contre une simple éventualité du poursuite. La vérité c'est que la délégation imparfaite, est une garantie pour le créancier, le délégataire que celui-ci exige souvent, soit pour consentir à traiter avec son débiteur, soit pour lui accorder un atermolement après avoir traité.

C'est un moyen pour le débiteur qui possède une créance de s'en faire un instrument de crédit. Ainsi la délégation imparfaite joue le même rôle qu'un nantissement de créance.

Delegatul fiind deci față de delegatar un debitor cu garanție, e dela sine înțeles că în cazul când este urmărit și plătește drepturile asupra garanției reintră în patrimoniul său, el fiind subrogat de drept în drepturile delegatarului contra delegatului conform dispozițiilor art. 1108 § 3 cod. civil.

Numai acesta poate fi sensul textelor reproduse din *Colin et Capitant*.

Nu putem admite că părerea distinsilor autori susmenționați e cea cuprinsă în sentința tribunalului.

Și aceasta cu atât mai mult cu cât pe aceeași pagină, câteva rânduri mai jos, după textul care s'ar părea că împărtășește această părere, se spune:

Sans sous inquiéter désormais de savoir si la délégation est parfaite ou imparfaite, nous releverons ce trait que la délégation a pour effet de créer un lien de droit entre le délégué et le délégataire, lien de droit qui résulte de l'engagement pris par le délégué envers le délégataire.

Cet engagement est indépendant de celui qui liait le délégué au déléguant.

Deci și *Colin et Capitant* admit că raportul dintre delegat și delegant *exista în trecut*, dar nu mai există în prezent.

Dacă însă s'ar admite că adevărata interpretare a textului din *Colin et Capitant* e în sensul tezei tribunalului, părerea acestor autori este și trebuie să rămână o părere izolată, care nu corespunde adevăratei naturi a construcțiunii juridice a delegațiunii de plată, așa cum a fost examinată mai sus.

ALFRED ANDRONIU
Avocat

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 25 Ianuarie 1933

Președenția d-lui CONST. PANTELIMON, Consilier Statul Român, cu *United Manufactura și textile Ernest Kiek din Cluj*

Decizia comercială n. 16. Dosar 1736 din 1928

Contestație. Urmărirea veniturilor Statului. Domeniu public și privat al Statului. Neurmărirea lor. Art. 13 leg. cont. ad-tiv. Art. 4, al. 6, lit. e l. C. cas. din 1905. Art. 75 l. C. cas. 1910. Art. 5, § 3, lit. h. l. C. cas. 1912.

1) Drepturile conferite particularului creditor de a putea urmări veniturile stabilimentului public debitor, în cazul refuzului acestuia de a înscrie creanța sa în bugetul anului financiar următor epocii exigibilității

ei, pot fi exercitate nu numai în contra județelor și comunelor, dar în contra oricărui alt stabiliment public, fie chiar Statul.

2) Faptul că art. 13 din legea contenciosului administrativ se referă numai la urmărirea veniturilor, aceasta nu însemnează decât că celelalte bunuri ale Statului nu pot fi urmărite, chiar dacă Statul refuză înscrierea creanței în buget, din moment ce potrivit principiilor dreptului comun, — dela care art. 13 din legea contenciosului administrativ a înțeles să dea roage în ce privește veniturile stabilimentelor publice, permițând urmărirea lor, — celelalte bunuri ale stabilimentelor publice nu pot fi urmărite, în ce privește bunurile mobile și imobile care fac parte din domeniul public, pe considerațiunea că a îngădui urmărirea acestor bunuri, cari sunt afectate utilității diferitelor servicii publice, însemnează a pune Statul în imposibilitate să-și îndeplinească rolul său social, privându-l de însăși bunurile fără de care nu ar putea să-și îndeplinească acest rol, în ce privește celelalte bunuri mobile și imobile, care alcătuiesc domeniul privat al Statului, pe considerațiunea că, ele fiind niște surse de venituri, afectate prin buget tot pentru satisfacerea nevoilor publice, urmărirea lor ar priva Statul de aceste venituri, ceea ce l-ar stânjeni în satisfacerea acelor nevoi, care justifică însăși rațiunea sa.

S'au ascultat Ministerul de finanțe prin d. avocat Plesnilă și intimata prin d. avocat Farcas.

Curtea,

Asupra contestațiunei făcută, prin adresa înreg. la nr. 14.143, din 3 Decembrie 1932, de către Statul Român, reprezentat prin ministerul de finanțe, cu sediul în București, calea Victoriei nr. 111, în contra executărei ordonată de această Curte, prin jurnalul cu nr. 5381 din 26 August 1932, pe baza deciziunei comerciale cu nr. 158 din 28 Mai 1932, în urma cererei intimatului doctor Dezideriz Feher, în calitate de curator al masei falimentare a firmei United Manufatura și textile Ernest Dick, din Cluj.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că contestatorul, Statul Român, susține că întrucât decizia ce se execută, a fost pronunțată la 28 Mai 1932 și investită cu formula executorie la 26 August 1932, potrivit art. 13 din legea contenciosului administrativ, nu poate să fie pusă în executare, prin urmărirea veniturilor Statului, decât numai în cazul când suma constatată prin acest titlu, — ca datorată de Stat intimatului, — nu va fi înscrisă în bugetul anului următor 1933; că întrucât, în speță, deciziunea a fost pusă în executare mai înainte de sosirea anului financiar următor celui al exigibilităței creanței, constatată prin titlul executor, contestațiunea urmează să fie admisă, anulându-se toate actele de urmărire făcute în cauză.

Având în vedere că intimatul cere în prim rând, respingerea contestațiunei ca inadmisibilă, întrucât Statul Român nu avea deschisă decât calea recursului în Casație, în contra jurnalului de investire al Curței, iar nu calea contestațiunei, cazul acesta neintrând în cele vizate de art. 400 proc. civ.;

Considerând că întrucât Statul Român se plânge în contra urmărirei veniturilor sale, ordonată de această Curte, în executarea titlului care constată creanța intimatului, Statul Român are deschisă, potrivit art. 399 și urm. proc. civilă, calea contestațiunei în contra executărei întreprinsă în contra sa;

Că, astfel fiind, incidentul de inadmisibilitatea contestațiunei, urmează să fie respins ca nefondat;

Având în vedere că intimatul cere, în al doilea rând, respingerea contestațiunei ca tardivă, întrucât, deși termenul înlăuntrul căruia urmează să se introducă contestațiunea, nu este prevăzut de lege în mod expres, totuși acest termen, „printr'un raționament de analogie“, nu poate fi decât de 10 zile; ori, cum primul act de urmărire a avut loc la 17 Noembrie 1932, termenul de contestațiune a expirat la 27 Noembrie 1932, așa că, contestațiunea introdusă la 30 Noembrie 1932, este tardiv introdusă.

Considerând că, întrucât, potrivit art. 403 proc. civ., termenul înlăuntrul căruia se pot introduce contestațiunile este „în tot timpul cât va ține executarea“ până la săvârșirea celui din urmă act al executărei; și cum, în speță, executarea nu este încă terminată, contestațiunea este în termen introdusă;

Că astfel fiind și acest incident, prin care se tinde la respingerea contestațiunei ca tardivă, este nefondat și urmează să fie respins ca atare.

Având în vedere că intimatul cere în al treilea rând respingerea contestațiunei ca nefondată, întrucât: 1) Ministerul de finanțe, care a atacat cu recurs deciziunea ce se execută, nu a depus suma la care a fost obligat prin deciziunea ce se urmărește, potrivit art. 71 legea Curței de casație, aplicabil deopotrivă particularilor ca și Statului; 2) Că, art. 13 din legea contenciosului administrativ, potrivit căruia un titlu obținut în contra județelor, comunelor sau stabilimentelor publice, nu poate fi pus în executare prin urmărirea veniturilor lor, decât numai dacă aceste autorități nu înscriu creanța constatată prin titlu în contra lor în bugetul anului financiar, imediat următor epocii exigibilităței ei, nu este aplicabil și Statului, care nu este enumerat în acel articol, și acesta pentru că legiuitorul nu a înțeles ca Statul să nu execute, de îndată, hotărârile definitive pronunțate în contra sa, în care scop Statul are prevăzute în buget credite pentru acoperirea tuturor sumelor la care ar putea fi condamnat, — în speță 80.000.000 lei pentru exercițiul 1932, — fond, care dacă ar fi fost epuizat, urma să se ceară deschiderea unui credit extraordinar, așa că Statul nevoind a executa titlul prin care este obligat, el poate fi urmărit în veniturile sale prin aplicarea principiilor dreptului comun; 3) Că, chiar dacă dispozițiunile art. 13 din legea contenciosului administrativ s'ar aplica și Statului, acest articol se referă la urmărirea numai a veniturilor, iar nu și a celorlalte bunuri care fac parte din patrimoniul Statului și care pot fi urmărite fără a se mai aștepta exercițiul anului financiar următor pentru a se vedea dacă Statul nu înscrie în buget creanța datorată;

Considerând că, în ce privește primul motiv pentru care se cere respingerea ca nefondată a contestațiunei, întrucât, în speță nu este vorba de rezolvarea unei cereri de suspendarea executărei unei hotărâri definitive, pe baza recursului în casație introdus în contra acelei hotărâri, ci de rezolvarea unei contestațiuni introduse în contra urmărirei întreprinsă pe baza unei hotărâri definitive investită cu formula executorie, pe considerațiunea că, independent de faptul dacă titlul a fost bine sau rău obținut, el nu poate fi pus în executare asupra veniturilor Statului, urmând ca, în prealabil, să se aștepte înscrierea creanței constatată prin titlu în bugetul anului următor, dispozițiile art. 71 din legea Curței de casație, aplicabile numai în cazul când se cere suspendarea executărei unei hotărâri definitive pe baza recursului introdus în Casație, nu-și pot găsi aplicabilitatea lor în speță.

În ce privește cel de-al doilea motiv pentru care se cere respingerea ca nefondată a contestațiunei;

Considerând că, potrivit legii contabilităței publice, toate veniturile Statului, județelor, comunelor sau altor stabili-

mente publice, nu pot fi întrebuințate decât la destinațiunea prevăzută în bugetele acelor instituțiuni.

Că, astfel fiind, dacă ai o creanță certă, lichidă și exigibilă, recunoscută în mod legal sau constatată prin titluri executorii în contra vre-uuui stabiliment public, urmează în prealabil să te adresezi lui, cerând înscrierea ei în bugetul aceluia stabiliment public.

Că, întrucât autoritățile județene și comunale refuzau înscrierea în buget a creanțelor constatate prin titluri executorii obținute în contra lor, legiuitorul, dela 1905, prin legea pentru modificarea unor articole din legea Curței de casație, „pentru a pune o stavilă spiritului de cheltuială al acestor autorități“, și a-i face „pe cei însărcinați cu administrarea avutului acestor stabilimente publice“ să fie mai prevăzători și să nu se mai angajeze în cheltuieli pe care, în urmă, finanțele stabilimentului public, nemai putându-le suporta, să refuze a le achita, după cum se arată în expunerea de motive a acelei legi, a deschis, prin art. 4, alin. 6, lit. e, dreptul particularului creditor al acestor stabilimente publice: județ și comună, în caz când ele refuză înscrierea în buget a creanței sale, să introducă recurs înaintea Inaltei Curți de casație, în contra deciziunilor de refuz ale acestor stabilimente publice, hotărîrea Inaltei Curți, dând drept particularului creditor de a urmări realizarea creanței sale asupra tuturor veniturilor județului sau comunei.

Că, întrucât nici o rațiune nu există ca sollicitudinea legiuitorului față de particularul creditor să se manifeste numai în raporturile dintre acesta și județ sau comună, când o egală protecțiune merită și în raport cu celelalte stabilimente publice, prin legea modificatoare a Curței de casație dela 1910, legiuitorul, în art. 75 al acestei legi, corespunzător art. 4, al. 6, lit. e, din legea Curței de casație dela 1905, după cuvintele: „județelor și comunelor“ adaugă și termenul generic de „stabilimente publice“, menținut și prin legea ulterioară a Curței de casație dela 1912, — art. 5, § 3, lit. n, cum și prin legea contenciosului administrativ din 1925, — art. 15, — înțelegând astfel, legiuitorul, ca drepturile conferite particularului creditor, de a putea urmări veniturile stabilimentului public debitor, în cazul refuzului acestuia de a înscrie creanța sa în bugetul anului financiar următor epocii exigibilității ei, să fie exercitate nu numai în contra județelor sau comunelor, dar în contra oricărui alt stabiliment public, fie chiar Statul.

Că, astfel fiind dispozițiunile art. 15 din legea contenciosului administrativ, care conferă particularului acest drept, urmează să fie aplicate și față de Stat.

Că, întrucât, însă, potrivit acestui text de lege, pentru a putea urmări realizarea creanței sale asupra tuturor veniturilor stabilimentului public debitor, particularul urmează, în prealabil, să se adreseze aceluia stabiliment public cerând înscrierea creanței sale în bugetul anului financiar următor epocii exigibilității creanței sale, și întrucât, în speșă, creditorul urmăritor, al cărui titlu în contra Statului a fost obținut în August 1932, a procedat la urmărirea veniturilor Statului mai înainte de sosirea anului financiar următor anului 1932 al exigibilității creanței sale și mai înainte de a vedea dacă creanța sa nu va fi înscrisă în bugetul aceluia an, contestațiunea Statului Român este fondată și urmează să fie admisă.

Având în vedere că intimatul susține, însă, că, chiar dacă dispozițiunile art. 15 din legea contenciosului administrativ se aplică și Statului, acest articol se referă la urmărirea numai a veniturilor, iar nu și a celorlalte bunuri care fac parte din patrimoniul Statului și care pot fi urmărite fără a se mai aștepta exercițiul anului financiar următor, pentru a vedea dacă Statul nu înscrie în buget creanța datorată.

Considerând că, faptul că art. 15 din legea contenciosului

administrativ se referă numai la urmărirea veniturilor, aceasta nu însemnează decât că celelalte bunuri ale Statului nu pot fi urmărite, chiar dacă Statul refuză înscrierea creanței în buget, din moment ce potrivit principiilor dreptului comun, — dela care art. 15 din legea contenciosului administrativ a înțeles să deroge în ce privește veniturile stabilimentelor publice, permițând urmărirea lor, — celelalte bunuri ale stabilimentelor publice nu pot fi urmărite, în ce privește bunurile mobile și imobile care fac parte din domeniul public, pe considerațiunea că a îngădui urmărirea acestor bunuri, care sunt afectate utilității diferitelor servicii publice, însemnează a pune Statul în imposibilitate să-și îndeplinească rolul său social, privându-l de însăși bunurile fără de care nu ar putea să-și îndeplinească acest rol, în ce privește celelalte bunuri mobile și imobile care alcătuiesc domeniul privat al Statului, pe considerațiunea că, ele fiind niște surse de venituri, afectate prin buget tot pentru satisfacerea nevoilor publice, urmărirea lor ar priva Statul de acele venituri, ceea ce l-ar stânjeni în satisfacerea acelor nevoi, cari justifică însăși rațiunea sa.

Că, de altfel, întrucât din interpretarea art. 15 din legea contenciosului administrativ, rezultă că legiuitorul a înțeles că cine are o creanță în contra Statului sau altor stabilimente publice, să nu poată procedea la urmărirea silită a acestor stabilimente publice decât în cazul când ele refuză plata de bună voie, prin înscrierea creanței în bugetul anului financiar imediat următor epocii exigibilității ei, cum această normă caută să fie respectată, indiferent de natura bunurilor asupra cărora creditorul înțelege să-și îndrepte urmărirea pentru realizarea creanței sale, urmează că chiar dacă particularul creditor ar avea dreptul ca, în afară de veniturile stabilimentului public debitor, să poată urmări și alte bunuri ale acestuia, aceasta nu ar putea-o face decât tot cu respectarea normei de mai sus.

Că, de altfel, în speșă, după cum s'a afirmat de contestator, fără să fie desmînțit de intimat, bunurile care s'au urmărit de creditorul intimat sunt veniturile Statului aflate în casieria publică a Administrației Financiare din Cluj, organ prin care Statul își încasează veniturile sale.

Că, astfel fiind, obiecțiunea intimatului este neîntemeiată, ea neputând schimba soluțiunea de mai sus.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Ștefan P. Mihăileanu, Curtea, admite contestația, etc.

(ss) Const. Pantelimon, Ștef. P. Mihăileanu, I. Zenovie.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I, c. c.

Audiența dela 23 Martie 1933

Președentia D-lui HĂRITON UDREA, Judecător

Soc. An. Capșa cu S. Binder

Sentiința n. 422

Contestație la executarea unei hotărîri de validare de poprire, făcută conform art. 735 urm. pr. civ. Apel în contra cărții de judecată dată în asemenea contestație. Competența e tot a Secțiunii de Notariat.

Fiind vorba de o contestație conform art. 735 pr. civ. în contra unei hotărîri de validare, care a rămas definitivă și a fost pusă în executare, urmează că asupra apelului, în această contestație, nu poate statua decât Trib. Ilfov, S. Notariat, care este investit cu judecarea unor asemenea afaceri. potrivit textelor decretului din 1859.

La apelul nominal s'au prezentat toate părțile.

Apelanta prin procuratorul său arată că acest tribunal nu poate statua asupra apelului de față și cere declinarea competenței în favoarea trib. Ilfov, Secțiunea de Notariat.

D-l av. L. pentru intimat se opune la declinarea compe-

tinței susținând că acest tribunal este competente, deoarece în speță ar fi vorba de o cerere făcută pe baza art. 735 pr. civ.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Soc. An. Capșa contra cărții de judecată civilă cu nr. 498 din 1933 a Jud. Ocl 7 București;

Având în vedere că prin susmenționata carte de judecată s'a respins ca nefundată contestația făcută de apelantul de azi în contra executării cărții de judecată civilă cu nr. 3057 din 1931;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 2, lit. b, din legea din 6 Oct. 1859, prin care s'a înființat o secțiune de Notariat pe lângă Trib. Ilfov, s'a stabilit competența exclusivă a acelei secțiuni în materie de sechestrul pentru datorii civile și orice alte asigurări, precum și în contestațiile relative la aceste chestiuni, cea secțiune fiind competentă să statueze în general și asupra măsurilor cu caracter conservator sau executor;

Că dar în speță fiind vorba de o contestație introdusă contra unei hotărâri de validare care a rămas definitivă și a fost pusă în executare, urmează de aci că asupra apelului de față nu poate statua decât Tribunalul Ilfov, Secția de Notariat, care este investit cu judecarea unor asemenea afaceri potrivit textului decretului lege mai sus amintit.

Pentru aceste motive, declină competența în favoarea Secțiunii de Notariat.

(ss) *Hariton Udrea.*

NOTA. — Impotriva unei cărți de judecată prin care s'a validat o poprire se face contestație în anulare conform art. 735 pr. civ., contestație care se respinge la judecătoria. Sentința de mai sus stabilește că apelurile la asemenea contestații se judecă tot de Secțiunea de Notariat a Tribunalului Ilfov.

Avem astfel un exemplu frapant, de ceeace înseamnă puterea unui curent jurisprudențial:

Incepând din 1931 (1), tendința de a trece secțiunii de Notariat a Trib. Ilfov toate chestiunile în legătură cât de slabă cu execuțiunile silite a mers crescând, pentru a culmina în sentința ce publicăm.

Sediul materiei se află în decretul din 1 Octombrie 1859, prin care s'a înființat o a treia secțiune civilă la Trib. Ilfov. (2).

A) Pornind dela cuvintele „și alte asigurări” aflate în decret, ca și dela asimilarea popririi cu o executare, curentul jurisprudențial ce analizăm a socotit că apelurile împotriva cărților de judecată date în validarea popririlor, urmează a se judeca de Secțiunea de Notariat.

B) Iar pe baza art. 6 al decretului, sentința ce publicăm a socotit că chiar apelurile în contestații conform art. 735 pr. civ. (care sunt în realitate acțiuni în anulare) ar urma să se judece tot de secțiunea de Notariat.

În cele ce urmează vreau să discut amândouă chestiunile:

A) Este acțiunea în validare de poprire o măsură de asigurare și executare? Și da și nu. Dacă privim faza de indisponibilitate, e o măsură de asigurare și început de executare (un sechestrul) asupra debitoru-

lui. În această fază numai debitorul are cuvânt să se plângă, terțiul poprit va interveni abia la validare.

Dacă privim faza posteroară validării, avem desigur o măsură de executare, dar numai asupra terțiului poprit. În această fază debitorul nu mai are deloc cuvânt, întrucât transferul a operat. (3).

În amândouă aceste faze, competența secției de Notariat e exclusivă, orice diferende iscate în aceste faze și *prilejuite de executare*, vor fi judecate numai de secțiunea de Notariat.

Soluția mi se pare însă greșită atunci când e vorba de faza intermediară — faza de validare a popririi. Această fază, — care nu există în legiunile germane și într'o mare măsură nici în Franța (acolo stabilirea creanței se face prin acțiune separată) (4), faza deci de stabilire a datoriei terțiului poprit este în realitate o exercitare a unei acțiuni oblice de către creditor. Orice alte chestiuni rezolvate prin validare se pot rezolva — și își au locul — fie în faza ultimă — de transfer, fie în faza primă — de indisponibilitate și sechestrul. Chestiunea însă a stabilirii creanței debitorului contra terțiului poprit (chestiune care în Franța face obiectul unui proces separat), această chestiune e singura specifică validării în legiuirea vechiului regat. Și această chestiune, contencioasă pe dea întregul și de drept comun, urmează a fi rezolvată de secțiunile civile sau comerciale ale tribunalului, iar nu de secțiunea de Notariat, care are în căderea ei numai faza primă („alte asigurări”) și ultimă („sechestrele” și „vânzările silite”) a popririi. (5).

Departee de a face o simplă interpretare exegetică și strictă a textului decretului din 1859, am căutat dimpotrivă să arăt că însăși analiza institutivii procedurale e de acord cu felul de exprimare al textului

3) Transferul pe care-l operează hotărârea de validare e altceva decât o novațiune prin schimbare de debitor, de oarece pedeparte debitorul nu e liberat, pedepaltăparte terțiul poprit devine debitor pur și simplu, neputând uza de excepțiunile de care ar putea uza debitorul contra creditorului dacă ar fi urmărit. Avem aface cu o subrogațiune de creditor și o delegațiune de plată sui generis prin intermediul justiției, delegațiune care în loc de a stinge privilegiile creditorului, stinge apărările debitorului. Consecința este că o eventuală anulare a datoriei debitorului pesterior validării, nu mai poate avea efect asupra transferului, terțiul poprit va plăti creditorului, iar debitorului nu-i rămâne decât o acțiune „de in rem verso”.

4) Vezi, de exemplu pentru Franța *Garçonet & Cesar Bru*, IV, nr. 219, pas... Iar pentru Ardeal vezi legea execuțională art. 79. Dacă se sechestrează urmăritului o creanță ce are față de un terțiu, despre aceasta sechestrare se înștiințează acel debitor al urmăritului; printr'un ordin ce i se înmânează fără publicațiune de citare, dar pentru care dă dovadă de primire.

Art. 124... Urmăritorul sau curatorul delegat sunt în drept să intenteze acțiuni ca reclamanți, pentru incasarea creanței.

Dealtfel din textul art. 458 urm. nu se poate socoate că legiuitorul ar fi înțeles să dea instanței de poprire și stabilirea creanței contestate de terțiul poprit. Vezi însă în sens contrar Cas. II, 9 Noembrie 1909, Bul. 1909, p. 1329; idem 194 din 1924 în *Jurisprudența Generală* sp. 1579 din 1924.

5) Desigur asta în apelurile contra cărților de judecată în validare, în primă instanță competența secțiunii de Notariat de a judeca validarea e necontestată. (Cel puțin nu s'ar putea serios discuta. Vezi și finalul notei anterioare).

1) Casația, S. II nr. 460 din 1931, în *Pand. Săpt.* nr. 2 din 1932.

2) Art. 2, alin. b). Vânzările prin licitație, sequestrele pentru datorii civile și alte asigurări, se vor face de această secțiune. Art. 6. Contestațiile ce se vor naște relative la chestiunile mai sus enunțate, se vor judeca de această secțiune.

și aceasta printr-o interpretare exegetică nu mai e azi în uz — dreptul tinzând a deveni „social”. (6).

B) Și tocmai fiindcă nu mai e în uz interpretarea exegetică, tocmai de aceea nu putem socoti că în competența secțiunii de Notariat intră și apelurile în contra cărților de judecată date în contestații conform art. 735 pr. civ. la hotărârile de validare.

În adevăr, sentința ce publicăm pare a face următorul raționament:

Art. 6 din decret ne arată categoric că și contestațiile la afacerile din art. 2 se judecă tot de secțiunea de Notariat, deci odată admis că în art. 2, alin. b al decretului din 1859 intră și apelurile la validările de poprire și întrucât *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, rezultă că și contestațiile la validare se judecă tot de secțiunea de Notariat.

Din punct de vedere al interpretării exegetice a textelor și la o analiză superficială, lucrurile aproape că ar sta chiar așa. Dar deasupra acestei interpretări trebuie să stea analiza instituției procedurale și scrutarea împrejurărilor istorice.

Cât privește împrejurările istorice, e suficient să observăm că decretul e din 1859, iar procedura civilă abia din 1865 și mai înainte erau în vigoare în această privință Cap. 7, art. 1 și urm. din Regulamentul Organic, care de altfel se ocupa numai de „sechestrul asupra lucrurilor”. Abia o deslegare a caimacanului Ghica admite sechestrul lefii, fără a specifica procedura, astfel că în niciun caz decretul nu s'a gândit la organizarea originală a popririi din procedura civilă și nici la acțiunile în anulare din art. 735 pr. civ. care numai cu „împedările nemijlocite” din Codul Caragea nu se aseamănă.

Lăsând deci deoparte scrutarea intenției de atunci, să vedem ce ar reeși din scrutarea intenției de azi a legiuitorului presupus a legifera acum. Pentru aceasta să facem o sumară analiză a instituției contestației în raport cu contestația pe baza art. 735:

Desigur, art. 6 din decretul din 1859 nu se poate referi la contestațiile ce privesc însuși dispozitivul (întinderea, înțelesul, etc.), asemenea contestații se raportează la chestiuni care nu intră în art. 2, alin. b, din decret — nefiind vorba nici de vânzări, nici de executarea însăși. Iată deci o primă excepție la competența exclusivă a Notariatului în contestațiile la executare.

Odată această primă spărtură făcută, ne va fi ușor să facem a doua în favoarea contestațiilor — acțiuni în anulare, conform art. 735 pr. civ.

În adevăr, cum se explică și se reflectează în practică lipsa din art. 2, alin. 2 și art. 6 a contestațiilor la dispozitiv? Foarte simplu: Contestația la dispozitiv e în realitate o cerere de explicare, — dacă vreți de rejudecare — a fondului, ceiace n'are nicio legătură cu însăși urmărirea silită.

Sustin — și sper să dovedesc — că aceiași lipsă de legătură cu urmărirea silită există și în cazul acțiunii în anulare din art. 735 pr. civ. Pentru aceasta e

6) Vezi articolul d-lui Hariton Udrea: Spre Dreptul Social, publicat în această revistă nr. 41/1932.

Interpretarea exegetică și-a avut reprezentantul ei tipic, în Demolombe, care nu predă lecțiuni de drept civil, ci de „Code Napoleon” de interpretare, dar azi criteriile logice sunt devansate de criterii de altă natură, fie finaliste (Demogue, etc.), fie morale (Ripert, etc.), fie sociale (Josserand, etc.), fie în fine instituționale-științifice (Duguit, Hauriou, etc.).

deajuns să observ că din două una: sau cererea conf. art. 735 e respinsă, în acest caz chestiunea executării nu s'a discutat, sau din contra, acțiunea în anulare a hotărârii e admisă, în acest caz însă conf. art. 737 pr. civ. se reia în discuție fondul începând dela procedura anulată sau dela actul declarat nul. — astfel că ne întoarcem iarăși la contestația contra dispozitivului, care am arătat că nu e cuprinsă în art. 2, alin. b, al decretului.

Prevăd însă o obiecțiune, care s'ar raporta în mod special la anularea hotărârilor de validare.

S'ar putea spune așa: Odată admisă contestația conform art. 735, s'ar relua fondul — adică poprirea — ceiace e în căderea exclusivă a secțiunii de Notariat, deci chiar contestația conform art. 735 ar trebui să se judece de Notariat.

Greșeală. Nu trebuie să uităm că noi ne ocupăm de apeluri asupra contestațiilor conform art. 735 pr. civ. introduse la judecătoria. (7).

Și atunci nu se pot prezenta decât următoarele două cazuri:

I) Apelul creditorului contra contestației admise.

II) Apelul terțiului poprit sau al debitorului contra contestației respinse.

I) Dacă a făcut apel creditorul contra contestației admise, atunci apelul e admis și contestația se respinge de plano, sau apelul e respins și judecata în fond a popririi continuă la judecătoria. În amândouă cazurile, instanța de apel nu are cum se ocupa de poprire.

II) Dacă apelul e făcut de terțiul poprit sau de debitor, atunci apelul e respins, contestația rămâne bine respinsă; sau apelul e admis și atunci conform art. 737 se reia judecarea dela actul de procedură declarat nul. Acest act de procedură a fost însă făcut la judecătoria (altfel nu se făcea acolo contestația) deci procesul în validare se va retrimete la judecătoria spre a fi judecat. (8).

Concluzia e simplă: Contestațiile în anulare, conform art. 735 pr. civ. nefiind contestații la urmărire, și nedând loc la judecarea popririi, ele nu intră în art. 2, alin. b, și art. 6 din decretul din 1859, astfel că apelul contra cărților de judecată în această materie nu e de competența secțiunii de Notariat.

Se degajează însă din cele de mai sus și altă concluzie: Curente noi jurisprudențiale sunt oricând binevenite — ele mențin dreptul viu — dar tocmai pentru a-și îndeplini menirea aceste curente nu trebuie să meargă împotriva felului de a fi a instituțiilor juridice, ci dimpotrivă, ele trebuie să se adapteze instituțiilor pe cât mai mult le-o permit textele de drept pozitiv.

M. LEMES
Avocat, București

7) În primă instanță chestiunea e fără obiect, poprirea civile în primă instanță la tribunal fiind de resortul exclusiv al Notariatului.

8) Nu trebuie să ne lăsăm înșelați nici de teoria devolutivității apelului, nici de chestiunea evocării fondului.

„Tantum devolutum quantum appellatum” fondul nu e deci devolut într'un apel la contestație.

Cât privește evocarea fondului, cazul e de excepție, la recurs sau când prima instanță a refuzat să judece, ceiace nu are nici o analogie cu admiterea contestației. Dovada cea mai bună e că art. 335, alin. 2 pr. civ. obligă instanța de apel a retrimite primei instanțe competente chestiunile judecate întâi de o instanță incompetentă.